

Brassói Lapok

XL. évfolyam
245 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi október 26

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 65 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 52., szerkesztő 93.

A szükségtelen rossz Irla: Kacsó Sándor

Mintha megbomlott volna minden józan ész és fejetetejükre állottak volna az eddigi erkölcsi parancsok amelyeknek — úgy hittük — érvényesülniök kell a közügyekkel való sáfárkodásoknál, egyre több községből és városból jajdul fel a keserűség és a megbotránkozás, olyan dolgok miatt, amelyek eddig valóban botrányokozóak voltak. A sok eset közül említessék fel itt újra Temesvár példája. Valamikor, nem is olyan régen, nemcsak az annyira közelről érdekelte város, hanem az egész ország, az állítólag „hatalmat osztó” néptől kezdve és a leghivatalosabb hivatalosokon végezve, egyakarattal emelte volna fel tiltakozó és büntetést követelő szavát az olyan üzérkedések miatt amelyek most Temesváron minduntalan megújulnak. Most?! Most a polgárság jajgat és felháborodik — nemcsak Temesváron, hanem annyi más városában és községében az országnak — ez a felháborodás azonban hatástalan és magtalan marad, a félhivatalosok és hivatalosok nem törődnek vele, az üzérkedők a márkukba névetnek s bünyösök nincsenek, mert nem érzik magukat bünyösöknek azok, akik az eddigi erkölcsiök szerint méltók lettek volna a bukásra és a vezetésre hivatottak közül való örökös száműzésre.

Megrendítő és tüprengésre készítő ez a jelenség. Nem maga az a tény, hogy történnék üzérkedések és visszaélések, hanem az, hogy ezek ma már nem számítanak bűnnek, közéleti erkölcsteleneknek, becstelenségnek. Mintha a Skoda ügy végzetes árnyéka szétterpeszkednék az egész országon s mérges miazmái egyre sűrűbben fogamzanának meg a közélet minden ágában.

Nem mondjuk azt, hogy a közéleti erkölcs megfagyott, ezt az újabb hullámját s ilyen ijesztő szétterjedését az uralmon levő liberális párt hozta magával. Ebből a szempontból különösen jó véleményünk volt éppen a liberális párt-ról. Allitjuk azonban, hogy ez az új uralkodási és kormányzási rendszer, amely most van nálunk is kiteljesedésben, amely a demokratikus kormányzási elveket megtagadva párturalmat, pártiktatúrát fejleszt ki — egyre szemetszuróbban és különösen a közigazgatás terén —, ez teremti meg a legszörnyűbb lehetőségeit a közéleti erkölcs hajmeresztő eltorzulásának. Nem lehet becsületes, tisztá és emberséges város, vagy falukormányzást várni ott, ahol a pártérdek mindenek felett való. Nem érvényesülhet a józan ész s a bölcs emberséggel, ahol a más pártállású emberek bármilyen eszközzel való kijátszását és a más nemzetiségűeknek nyílt, vagy burkolt eszközökkel való elnyomását, kismimmizését, anyagi és erkölcsi megtrövidítését jutalmazás, elismerésre méltó ügyességnek, vagy éppen érdemnek tekintik. A liberális kormány a demokratikus kormányzási rendszer védelmében került a hatalomra, ettől az eszmétől azonban ma már olyan messzire van, amilyen messzire csak egy elvi magaslaton álló politikai párt eredeti eszméi feladása és megcsufolása árán a türelem, bölcseségnélküliség lejtőjén a minden áron való uralkodás mérges pártoskodási és sötét elfogultságáig lecsuszhatik.

Formailag demokratikus és parlamentáris rendszerben élünk, gyakorlatilag azonban álcázott párturalom ez, csöppel sem magasabbrendű, mint minden más pártiktatúra. A néptől, a választó és választható polgárságtól elkobozták a választási és választhatóság jogát, de nemcsak ezt, hanem elkobozták még az ellenőrzés jogát is akkor, amikor a közigazgatási

Milyen lesz Mihalache „parasztállama”?

Costachescu volt közoktatásügyi miniszter Jaşiban nyilatkozott a nemzeti parasztpárt reformtervéről, a parasztság helyzetéről és a kisebbségek szerepéről „A parasztállam éltető eleme a demokrácia lesz!”

Bukarest, október 25.

A „parasztállamról” szóló nemzeti-parasztpárti elméletnek igen élénk visszhangja támadt a fővárosi sajtóban. Mihalache emlékeztető campulungi beszéde után a jobboldali pártok szócsövei, beleértve a kormánypárti lapokat is, hevesen támadták a nemzeti-parasztpárt elnökét, akit azzal vádoltak meg, hogy ki akarja élezní az ellentéteket a parasztság és többi osztályok között s az országot osztályharcba hajszolja, aminek kárát fogja látni minden társadalmi kategória. Az előzmények után éhez nagy érdeklődést kelthet Costachescu egyetemi tanár jasi beszéde. A volt közoktatásügyi miniszter, aki egyike a nemzeti-parasztpárt legképzettebb szociológusainak, hosszasan foglalkozik a „parasztállam” elméletével szemben felhozott érvekkel s megállapítja, hogy több helyen tényleg fölmerült a kérdés: a tervezett új állam nem-e fogja a falusi lakosság parancs-

uralmát jelenteni a nagytőkével, az ipari munkássággal, a kispolgársággal és a kisebbségekkel s elsősorban a zsidókkal szemben?

— A nemzeti-parasztpárt — állapítja meg Costachescu — nem hive a diktatúrának. Ahogy ma harcol az ellen a parancsuralom ellen, amelyet egy kisebbség gyakorol a többség rovására, úgy küzdene fog az ellen a diktatúra ellen is, amit a többség vezetne be a kisebbség ellen.

A PARASZTÁLLAM ÉLTETŐ ELEMÉ A DEMOKRÁCIA LESZ

— Mi nem akarunk új államot alapítani, csak a meglévőt úgy átszervezni, hogy keretén belül a falusi termelő lakosság érdekei kellő védelmet nyerjenek.

A PARASZTÁLLAM VISZONYA A KAPITALIZMUSSEL

— Ami az osztályharc veszedelmét illeti, kijelenthetem, hogy etekintiben

senkinek ne legyenek aggodalmai. Osztályharc van, annak létezését nem lehet kétségbe vonni. Pártunk viszont arra törekszik, hogy a paraszti érdekek fokozottabb védelmével, a falusi termelés hangsúlyozottabb támogatásával a mai éles ellentéteket kiküszöböljük.

Costachescu ezután a parasztállamnak a tőkéhez való viszonyáról beszél. Szerinte hibásak azok az elméletek, melyek a ma kimulófélben levő liberalizmust egy kalap alá veszik a kapitalizmussal. A liberalizmus elv, míg a kapitalizmus termelési forma. Végeredményben Szovjet-országot is kapitalista gazdálkodást folytat, amikor „államosítja” a belföldi tőkéket, vagy, amikor külföldi kölcsönöket vesz igénybe. A kapitalizmus — mondja — nem bukott meg, a parasztállamban pedig olyan szerepet fog betölteni, mely a termelők és így az ország érdekeinek és előhaladásának leginkább megfelel.

A kisebbségek szerepe

— A zsidóság — folytatja a volt miniszter — aggodva kérde: a nemzeti-parasztpárt parasztállama nem-e fog egyben antiszemita államot is jelenteni?

Megnyugtathatok mindenkit afelől, hogy az új állam nem lesz sem zsidó, sem pedig kisebbségellenes.

Azok az intellektuelek, akik a mozgalom élén állanak, visszautasítják ezeket a veszedelmes elméleteket.

Jól tudják, hogy a kisebbségek létezése társadalmi és gazdasági valóság, a melynek, akárcsak a többségi népnek, megvan a maga hivatása és szerepe

A parasztállamban, mely az összes társadalmi osztályok baráti szövetségéből fog kialakulni, nincs helye az antiszemitizmusnak és a kisebbségek elleni izgatásnak.

A parasztság, noha nem rendelkezik magas kulturával, elég értelmes ahhoz, hogy emberséggel viseltesen az ország másajku polgáraival szemben.

Costachescu visszautasítja azokat a vádakot, hogy a nemzeti-parasztpárt az

érdekképviseleti rendszert akarná Romániában meghonosítani. A foglalkozási ágak megszervezését szükségesnek tartja, de nem politikai, hanem kizárólag szakmai alapon. Egy órák kitünő ember lehet a maga szakmájában, ebből azonban nem következik az, hogy az állarnévezetéshez is értsen. A nemzeti-parasztpárt hive az általános titkos választójognak, mely alkalmas arra, hogy felszínre hozza az ország értékes elemeit — fejtezte be érdekes nyilatkozatát a volt miniszter.

CALINESCU A KÖZIGAZGATÁSI REFORMTÖRVÉNYRŐL

A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja mai számában foglalkozik a közigazgatási reform kérdésével. Megállapítja, hogy a liberális párt, mely „nemzeti vezedelemről” beszélt, amikor 1929-ben parlament elé került a Vajda-féle közigazgatási törvényjavaslat, most kisajátítja azokat az elveket, amiken a nemzeti-parasztpárt törvénye épült fel.

Armand Calinescu volt belügyi alminiszter hosszasan nyilatkozik az Adeve-

szabhat lehet, vagy kell megelőzni.

Hát még így, amikor nem szükséges, csak rossz?! Nincs még egy állama Közép- és Kelet-Európának, amelyben a tisztult, szinte mintaszerű demokratikus kormányrendszernek jobb talaja volna magában a néplélemben, mint éppen nálunk. Végzetes hiba, sőt történelmi ítélszék elé tartozó bűn ezt az időtságot elvesztegetni és megcsufolni. Mert nem lesz majd mind g kéznél. A pártiktatúrak hínáros mocsarában, amelyben érdem és a hatalmon maradás előfeltétele a közéleti tisztaság, a bölcs mértékletesség, a türelem, a józan ész és a felelősségérzet megtagadása, elsatnyul és elvész a demokratikus eszme tiszta felfo-

rulnak Inuletz reformtervezetéről. Különösnek tartja, hogy a belügyminiszter nyilatkozatában még csak említett sem tesz a nemzeti-parasztpárt közigazgatási reformjáról, holott köztudomású, hogy az 1929-iki törvény hatályon kívül helyezte az 1925-iki liberálisok által alkotott közigazgatási törvényt.

Pártja egyébként elégtétellel veszi tudomásul, hogy

a liberálisok a helyi önkormányzat kérdéseben a nemzeti-parasztpárttal azonos álláspontra helyezkednek.

Egy törvény sikere azonban attól függ, hogy a gyakorlatban miképpen alkalmazták. Ha a liberális párt valóban új korszakot akar inaugurálni, úgy legelső kötelessége megtorolni mindazokat a visszaéléseket, amiket az ellenzéki pártok tudomására hoztak. Szüntesse meg az időközi-bizottságok uralmát és általában adja tanujelét annak, hogy komoly szándékában áll az ország közigazgatását a követelményeknek megfelelő modern alapokra helyezni.

gása s elkerülhetetlenül következik utána az „aki birja, marja elve”, amely talán egy egész újabb évszázadra löki vissza Romániát arra a Balkánra, amelyről — legalább is úgy láttuk eddig — olyan dicsegetésméltó szívóssággal akart menekülni. Engedjék érvényesülni a népkarotat a legkisebb községektől a legnagyobb városokig, küldjék el az erőszakolt, kinevezett tanácsokat: egycsapásra megtisztul a levegő és érvényesülhet újra a józan ész, amelyet az egyre szaporodó „temesvári esetek” a félőrült-ségig öröltek már. Tegyék lehetővé, hogy ne legyen többé okunk az ilyen kétségbeesett felkiáltásokra: „Hát ilyen mi is lehetséges!?”

Borotválkozásnak fontos!

Egy egész egyszerű módszerrel lényegesen megkönnyítheti a borotválkozást. 2 perccel a szappanozás előtti egy kis Nivea-cremet dörzsöljünk a bőrbe. A hatás meglepő lesz. A borotvakésnek könnyű dolga van és játszva siklik a borotvás arcon. Nem érez égést és feszülést a bőrön. Még borotválkozás után sem lesz bőre vörös és felvakart. Vigyázzon, óvja bőrét és tegye kellemessé a borotválkozást Nivea-crém használata által.

BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRAȘOV, Strada Juliu Maniu 59

Nivea-Creme: dobozokban 6 Lei 16.—, 34.—, 72.—, tubusokban 6 Lei 30.—, 45.—

LIKVIDÁLJAK A BRATIANU-TATARESCU ÜGYET?

Dinu Bratianu vasárnap érkezik Bukarestbe, ahol előreláthatólag megbeszélést tart bizalmas híveivel. A Dimineata ugy tudja, hogy ez alkalommal a pártvezér a miniszterelnökkel is találkozni fog. Kormánykörökben úgy hiszik, hogy tárgyalásai során ki fog tűnni, hogy a Bratianu és Tatarescu közötti ellentétek elsimultak.

A lap úgy vélekedik, hogy a kormány-párt elnöke, óhaja szerint, elégtételt fog kapni minden vonatkozásban, Tatarescu pedig megnyitja a parlamentet anélkül, hogy törődnie kellene bizonyos pártbeli nehézségekkel.

FILIPESCU ELLENZÉKBE MEGY PÁRTJÁVAL EGYÜTT

A Curentul értesülése szerint a parlament megnyitása után Grigore Filipescu

konzervatív pártja ellenzékbe megy át, annak ellenére, hogy a párt elnöke kormánylistán jutott be a szenátusba két híveivel együtt. Miculescu szenátor a hadsereg felszerelése ügyében, Scarlat Orescu pedig az ostromállapotról interpellálja meg a kormányt.

MEGKEZDÖDÖTT KOLOZSVÁRON A NEMZETI-PARASZT-PÁRT ERDÉLYI TAGOZATI ELNÖKEINEK ÉRTEKEZLETE

Vajda Sándor felhívása alapján a nemzeti-parasztpárt erdélyi tagozati elnökei értekezletre ültek össze Kolozsváron. Az megbeszélést az erdélyi rendőrszolgálat elbocsátása ügyében hipta össze a nemzeti-parasztpárt tartományi főnöke. Vajda környezete ép ezért erőlyesen cáfolja a híreket, mintha az értekezlet híre nagy nyugtalanságot keltett volna Maniu hívei körében. A kolozsvári gyűlés eredményét egyébként úgy ellenzék, mint kormánypárti körökben nagy érdeklődéssel várják.

Fessék kívágni és eltenni.

12. sz. SZELVÉNY a B. L. októberi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 drb októberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 október havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatások Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sînt. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10). Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

Szerb lap kirohanása Gömbös és Kánya ellen

Belgrád, október 25.

A belgrádi sajtó ujabban felhagy higadtságával, amelyet eddig Magyarországgal szemben tanúsított a Gömbös varsói útja kapcsán követi a cseh lapok magatartását. A felhivatalos Vreme rendkívül durva és célzatos támadást intézett a magyar kormány ellen. A lap szerint Gömbös és Kánya olyan politikai módszerek képviselői, amelyek államfők meggyilkolásában és terrorcselekményekben érik el csúcspontjukat. A Vreme különben közli Kánya magyar külügyminiszter fényképét is olyan aláírással, amely szerint ő volt az 1914-ben Szerbiának küldött ultimátum szerzője.

A budapesti Az Est már válaszolt is a Vremének, azt írva, hogy a belgrádi sajtó a merénylet nyomozásával kapcsolatban eddig mérsékletet tudott tartani, amivel kiérdemelte Európa méltánylását. Most aztán szakított a mérséklettel. Azon a hangon azonban, ahogy a Vreme ír, nem lehet vitatkozni, hanem azt legfeljebb csak tudomásul veheti az ember.

Népszerűsítő előadást tartott a kölcsönjegyzés érdekében a temesvári prefektus

Temesvár, október 25

Kedden délben a temesvári Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében érdekes gyűlést tartottak a város kereskedői, iparosai és pénzemberei. A gyűlést Nistor Demeter megyefőnök hívta össze s ő volt az első előadója is. A megyefőnök a már meghirdetett belső kölcsönjegyzés előnyeit fejtegette s arra kérte a megjelenteket, hogy támogassák őt a kölcsönjegyzés népszerűsítésére irányuló munkában.

A megyefőnök után Coman Ágoston főpolgármester és két kisebbségi bankigazgató szólalt fel pártolólágg. Azután Conciatu kamarai főtitkár beszélt.

A gyűlés után a megyefőnök vezetésével ugynevezett kölcsönjegyzési bizottságot alakítottak.

— Erős, vérbő, kövér emberek iganak napoként reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és különösen szabályozza a vérkeringést.

Szombaton újból összeül a Skoda-bizottság

Bukarest, október 25

Bentoiu Aurel, a Skoda-vizsgálat főelőadója, ma fogadta a Dimineata munkatársait, akinek kijelentette, hogy mindaz, amit az utóbbi hetekben a most készülő jelentésről írtak, vagy beszéltek, nélkülöz minden komoly alapot. Az ügyről senkinek sem nyilatkozott és nem is fog nyilatkozni. Munkájával péntekre, vagy szombatra készen lesz. A bizottság szombaton ül össze újból, hogy letárgyalja és végleges formába öntse a jelentést. Ülésai éppen ezért nem lesznek nyilvánosak.

A zárt külföldi követeléseket a belföldi kölcsönjegyzés céljaira feloldják

Bukarest, október 25.

A bukaresti nagybankok ma értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a belföldi kölcsönrel kapcsolatban végzett szolgálataikért 2 százalékos jutalékot kérnek az államtól.

A pénzügyminiszter a Nemzeti Bank-

kal egyértelműen ma úgy határozott, hogy

kölcsönjegyzésre fordíthatók azok a lejben fekvő pénzeszegek is, melyeket, mint a külföldi hitelezők követeléseit a Banca Naționala zárolt.

Temesváron „dolgozik” a vasuti fegyelmi bizottság

Ujra kiverték a kenyeret 9 magyar vasutas kezéből

Temesvár, október 25

Temesváron a vasutasok fegyelmi bizottsága szintén állandóan „üzemben” van. Kisebbségi vasutasok felett itélkezik, olyanok felett, akiket a nyelvvizsgáztatások során elbuktattak. A fegyelmi bizottság eddig még minden egyes esetben kimondotta azt, hogy a nyelvvizsgán elbuktatott kisebbségi vasutasok alkal-

matlanok a szolgálatra s így azonnal elbocsáthatók.

Kedden újra 9 kisebbségi vasutas kezéből verte ki a kenyeret a fegyelmi bizottság. A kilenc közül négy: Horváth Imre, Szabó Menyhért, Lauer Károly és Baumgarten Gy. temesváriak, kettő aradi és három zombolyai. Az elbocsátásra ítélt vasutasok természetesen fellebbeztek.

Nemesi rangra emelik Scott Charles-t, az Anglia-Ausztráliai távrepülés győztesét

Másodiknak egy holland, harmadiknak pedig egy amerikai pilóta-pár tette meg a majdnem 20 ezer kilométeres légi utat

London, október 25.

A London—Melbourne közötti 18 ezer 120 kilométeres távrepülés győztese, Scottot és Blacket valóságos nemzeti hősként ünneplik az egész angol birodalomban, kiváltképpen azonban az anyaországban. A két angol pilótát, akik 70 óra és 56 perc alatt tették meg az óriási távot Anglia és Ausztrália fővárosa között, táviratilag üdvözölte az angol király, a walesi herceg és a kormány tagjai. A trónörökös walesi herceg Birminghamben beszédet tartott s hangoztatta, hogy egész Angliának büszkének kell lennie a két pilóta nagyszerű teljesítményére. Valószínű, hogy Scott nemesiséget kap.

A győztes Scott Charles egyébként mindössze 31 éves. Jónévű karmester fia s már 19 éves korában megszerezte a pilóta-oklevelet. Évek óta járja gépeivel az Anglia és Ausztrália közötti utvonalat s két ízben már gyorsasági rekordot állított fel ezen. Első alkalommal 1931-ben állította fel a gyorsasági rekordot ezen a távon 9 nappal és 4 órával, másodszer pedig 1932-ben 8 nappal és 20 órával. Ezek után senki még csak gondolni sem merre, hogy most ugyanezt a távolságot mindössze 2 nap és 23 óra alatt teszi meg.

Scott kísérője, Black Campbell, szintén kiváló pilóta, aki eddig főként Afrika fölött repült s ugyancsak számos díjat nyert már.

A Scott—Black-pár után különben

másodiknak a holland Parmeter és Moll-pár érkezett be Melbourneba középeurópai idő szerint a szerdára virradó éjjel 1 óra 52 perckor. A vihar miatt kétszer vissza kellett fordulniok. A hollandusok teljesítménye is kiváló, mert nehéz és tulajdonképpen utasszállító géppel repültek. bárom utast vivén magukkal. — Hollandiában is nagy az öröm és lelkesedés

A harmadik az amerikai Thurner—Banghorn-pár lett, amely hajnali 4 óra 30 perckor szállt le a melbournei repülőterén. Tíz versenyző szerdán reggel még utban volt, viszont számos pár feladta a versenyt.

Érdekes, hogy az ír Fitzmaurice repülővezetése miatt visszalépett a versenyen való részvételtől, annyira megirigyelte Scotték sikerét, hogy kijelentette: hamarosan mégis startol a távra és megdönti Scott és Black szenzációs rekordját.

709 ÓRAKILOMÉTER
HIDROPLÁNNAL

Szenzációs csúcsteljesítményt végzett egy Angello nevű olasz repülőtiszt is a hidroplánnal, vízi repülőgéppel való gyorsaság terén. Angello megdöntötte saját világrekordját, amennyiben

12 kilométeres távon óránkénti 709 kilométer és 34 méter sebességet ért el.

Ez a sebesség óránként csaknem 100 ki-

lométerrel több, mint Angello legutóbbi világrekordja volt.

Ezzel szemben a francia repülőkre nem jár a szerencse. Párisi jelentés szerint Pau helység közelében egy katonai repülőgép a levegőben nekiment egy magasfeszültségű villanyvezetéknek s lezuhant és kigyúlt. A két katonapilóta valószínűleg szennéégett.

Temesváron 42 tiluszos beteget ápolnak a járványkórházban

Temesvár, október 25.

A városi főorvosi hivatal hivatalos közlése szerint a temesvári járványkórházban jelenleg 42 tiluszos beteget ápolnak. A betegek közül csak 18 került ki a városi lakosság köréből, a többi vidéki. A főorvosi hivatal megállapítása szerint járványról beszélni korai volna, az óvatosság és elővigyázatosság azonban feltétlenül szükséges.

Temesvár készül a munkanélküliek téli segélyezésére

Temesvár, október 25

A temesvári városi tanács elhatározta, hogy a munkanélküliek téli segélyezése érdekében november elsejével megnyitja az éjjeli menedékhelyeket december elsejével pedig a népkonyhát. Egyben utasította a tanács az illetékes hivatalnokokat, hogy kezdjék meg a segélyezésre szoruló munkanélküliek összeírását.

Az éjjeli menedékhely és a népkonyha felállításával a város vezetősége a maga részéről meg is tette a munkanélküliek érdekében azt, ami rajta mulik. A rendszeres segélyezés többi része a minisztériumtól kiküldött bizottság feladata volna. Ugy tudjuk, hogy ebben a pillanatban még egyetlen garas sem áll erre a célra rendelkezésre, maga a bizottság pedig igen kényelmesen fogja fel a dolgot s egyáltalában nem izgatódik a kérdés miatt. Már pedig a munkanélküliek összeírása még nem jelent segélyezést, az éjjeli menedékhely és a népkonyha pedig alig nyhiti a tényleges nyomort.

Nem adhatnak ki lapot a „Szovjet barátai”

Bukarest, október 25

A „Szovjet barátai” nevű egyesület küldöttsége ma felkereste a belügyminisztériumban Titeanu alminisztert és tiltakozott az ellen, hogy az egyesület tervezett havi szemléjének megjelenését miniszteri határozattal letiltották. Titeanu kijelentette a küldöttség tagjainak, hogy nincs módjában a rendelkezésén változtatni.

Gyári üzem

társat keres

150—200 ezer lej biztosított tőkével.

Az ajánlatokat „Havi 8—12 ezer lej jövedelem garantálva” jelígen kiadóhivatalunk továbbítja.

A jövő hét szerdáján lesz a kisanant bank-kormányzóinak értekezlete

Bukarest, október 25.

Fővárosi lapjelentések szerint a kisanant bankkormányzói a jövő héten szerdán tartják meg tervezett tanácskozásukat. Az igen jelentősnek ígérkező megbeszélésen Dimitrescu, a Banca Naționala kormányzója fog elnökölni.

Az uralkodó elé mennek sérelmeikkel a petróleum-exportőrök

Bukarest, október 25.

Az új behozatali és kiviteli rendszer körül egyre nagyobb hullámokat ver az elégedetlenség. Az új rezsim ellen különösen a petróleum-exportőrök tiltakoznak, akik szerdán délelőtt küldöttsegileg felkeresték Manolescu Strunga minisztert.

Kijelentették, hogy ha a kormány nem talál módot arra, hogy a petróleumkivitelt mentesítse az új rendszer sérelmes intézkedései alól, úgy vagy leállítják az üzemeiket, vagy beszüntetik a kivitelt.

A petróleumexport az utóbbi időben amugyis pangott a nagy nemzetközi verseny miatt s csak a kompenzációs üzletek révén kapott jutalmak biztosították az exportőröknek némi hasznot.

A miniszter bizonyára nem adott kielégítő választ, mert a küldöttség tagjai a kihallgatás után megbeszélést tartottak és elhatározták, hogy sérelmeiket az uralkodó elé terjesztik.

Papen már megint eloglalta hivatalát Bécsben

Bécs, október 25.

Hivatalos jelentés adja hírül, hogy Papen volt német alkancellár visszaérkezett Bécsbe és ismételten átvette a bécsi német követség vezetését.

Sándor király maga számuzte annak idején a Párisban most letartóztatott Pribicevicset

Belgrád, október 25.

A belgrádi lapok jelentése szerint a jugoszláv fővárosban igen nagy feltűnést keltett Pribicevic volt miniszternek és Radics fiának a letartóztatása. A lapok nem akarnak állást foglalni a kérdésben, hangsúlyozzák, hogy a francia rendőrség nyilvánvalóan tudja, miért tartóztatta le a volt minisztert és Radics fiát, kihangsúlyozzák azonban, hogy Pribicevic többször volt miniszter, egyike volt Jugoszlávia nagy politikusaival s 1930-ban Sándor király maga adta ki a száműzetésére vonatkozó rendeletet, mert annyira ment, hogy igazságügyminiszter létére, személyében is támada az uralkodót.

Beszüntette működését a Lengyel-Cseh Társaság

Kattowitz, október 25.

A Lengyel-Cseh Társaság legutóbb tartott ülésén a vezetőség hivatalos nyilatkozatot olvasott fel, amelyben megállapította, hogy a lengyel-cseh viszony elmérgesedése miatt a társaság amugysem működhetik célja érdekében s így javasolta az egyesület működésének a felfüggesztését addig, amíg a két állam közötti feszültség meg nem szűnik. A vezetőség javaslata határozatba ment s a határozatot közölték a kattowitzi cseh konzullal is.

A BUKARESTI TÖZSDE-ZÁRLAT

Adóbon 38 háromnegyed. Stabilizációs kötvény 41 egynolcad. Kisajátítási kötvény 41 fél—41 kétnolcad. Banca Naționala 5009—5000. Banca Romaneasca új 298. Creditul Minier 235—239. Mica 1263—1270. Resica 410—415.

Az angol font árfolyama 501—491, a dolláré 109—99.

A gabonatözsde mai forgalma 10 vagon árda 285.

Mit állapított meg a szenátusi vizsgálóbizottság?

Mint az eső, úgy hulltak az osztalékok a Monitorul Oficialnál

A volt pénzügyi alminiszter, aki nem vallotta be a jövedelmét a kincstárnak

Bukarest, október 25.

A Monitorul Oficialnál történt szabálytalanságok ügyében kiküldött szenátusi bizottság befejezte a vizsgálatot. Sandulescu szenátor előadói minőségében jelentését is elkészítette már, melynek adatai fényt vetnek a hivatalos lap vezetőinek különös gazdálkodási rendszerére.

A vizsgálat megállapította, hogy a Monitorul Oficial könyvvezetése nélkülözötte a legelőbb kereskedelmi követelményeket. A költségvetések éveken keresztül nem tükrözték vissza a vállalat igazi pénzügyi helyzetét.

A vállalat jövedelmét 1930-ban több mint 3 millió lejtel emelték fel teljesen szabálytalanul, 1931-ben pedig 1 millió 322 ezer lejtel.

1930-ban az igazgatóság tagjai között közel

9 millió lejtel osztalékok és napi-díjak címén. Az előadó véleménye szerint a Monitorul Oficial vezetősége a vállalat működési szabályzatával ellentétben, arra törekedett, hogy tekintélyes osztalékok reményében minél nagyobb jövedelmet érjen el. A megyék és a községek részére szállított nyomtatványoknál 632 ezer lej önköltségi ár mellett 2 millió 504 ezer lejtel bevételezett, noha a szabályzat kimondja, hogy a hivatalos lap árai nem lehetnek magasabbak a többi nyomdai vállalatok árainál. Megtörtént az is, hogy a hivatalos lap munkákat vállalt, amiket aztán 10 százalékos jutalék ellenében más vállalatoknak adott ki „albérlébe”.

A vizsgálat során az igazgatóság tagjai csaknem egyöntetűen azt válaszolták, hogy nem áll módjukban pontosan kimutatni: milyen

összegeket vettek fel a vállalatnál.

Az igazgatóság ugyanis minden alkalommal közös nyugtát adott a fölvetett pénzekről.

Ennek dacára sikerült megállapítani, hogy Bunescu vezérigazgató 1930-ban és 1931-ben 1 millió 125 ezer lejtel, Teianu volt pénzügyi államtitkár, az igazgatóság elnöke pedig 870.000 lejtel inkasszált a Monitorul Oficialtól.

Jövedelmeiket a kincstárnak nem jelentették be, úgyhogy most adókihágás címén is eljárás indul ellenük.

Sandulescu a szenátus legelső ülésén betejeszti jelentését, melyhez úgy a kormánypart, mint az ellenzék képviselői hozzászólanak. A jelentés letárgyalása viharosnak ígérkezik, tekintettel arra, hogy a bizottság nemzeti-parasztpárti tagjai már most kifogást emelnek a vizsgálat több megállapításával szemben.

„Szovjetdiplomata nem mehet templomba”

Miért nem jelent meg a párisi szovjetkövet Barthou gyászistentiszteletén

Páris, október 25.

A párisi jobboldali sajtó erősen támadó érveléssel számol be arról, hogy a párisi szovjetdiplomata miért maradtak el a Barthou volt francia külügyminiszter lelkiüdvéért tartott miséről. Az elmaradás annakidején nagy és kínos feltűnést keltett s ezt a feltűnést csak növelte az az értesülés, hogy a Szovjet párisi külpolitikai szolgálata Moszkvából kapott utasítás értelmében maradtak el a rékviemről.

A Journal de Debats most arról ad

hírt, hogy a francia kormány bizalmasan érdeklődött a kérdéssel kapcsolatban Litvinovnál, ki a következő felvilágosítást adta:

— Szovjetdiplomata nem jelenhetik meg templomban!

A lap keserűen jegyzi meg, hogy Litvinov Barthou tragikus halála előtt két héttel még a legnagyobb barátságot mutatta a francia külügyminiszter iránt s most annyira sem becülte emléket, hogy eltekintsen ettől az egyébként érthető formálitástól.

„Erdélyt nagy sérelem érte” — mondta Vajda Sándor a kolozsvári értekezleten

Hangoztatta a belső összetartás szükségességét is

Kolozsvár, október 25.

Esti telefonjelentésünk szerint a Kolozsvárra összehívott nemzeti-parasztpárti értekezleten Csik, Kisküküllő és Máramaros megye kivételével az összes tagozatok vezetői megjelentek, köztük Crisan, Poicu Nițescu és Hatieganu volt miniszterekkel.

Az ülést Vajda Sándor nyitotta meg. Először elparentálta Sándor királyt és Barthout, majd rátért a tisztviselőbocsátások ügyére. Kijelentette, hogy ezek az intézkedésekkel

Erdélyt nagy sérelem érte és kérte a tagozati elnököket, hogy ké-

szítsenek névsort azokról az erdélyi közhivatalnokokról, akiket állásaikból elmozdítottak.

A nemzeti-parasztpártra, mint a tömegek pártjára hárul a feladat, hogy a jogsérelemre orvoslást szerezzen

A volt miniszterelnök hangoztatta a belső összetartás nagy szükségét, annál is inkább, mivel — szerinte — Erdélyben a nemzeti-parasztpárton kívül más politikai alakulat alig jöhet számításba.

A tartományi főnök előterjesztését követő hozzászólások során nagy feltűnést keltett Anghelescu beszéde, melyben a volt bankkormányzó a legelőbbben kikelt a tisztviselőbocsátások ellen.

Féllalpára állott a temesvári tanács a meghökkenítő mozibérlettel kapcsolatban

Avram Nicolae szenátornak sem sikerülhet minden

Temesvár, október 25.

Jelentettük, hogy a temesvári városi vezetőség a beomlott Kapitól-mozgó rendbehozása helyett azzal az újszerű ötlettel jött, hogy a Ferdinánd-szállóban új mozihelyiséget bérel, napi 450 lejes bérösszegért. A Ferdinánd-szálló jelenlegi főbérője Avram Nicolae szenátor, a kinek titokzatos hatalam van a keze között s aki éppen ennél a titokzatos hatalomnál fogva szerezte meg a várostól a Ferdinánd-szálló bérletét, megdöbbenően olcsó áron most aztán a városi vezetőség ennek a szállónak egyetlen termét olyan összegért akarta bérbevenni, helyesebben visszabérlni a szerencsés és hatalmas Avram Nicolae-tól, hogy ez a bérösszeg fedezte volna az egész szálló bérletét, vagyis azt, amit a szenátor ur a városnak fizet, már

ha kifizeti. Röviden: a város egyetlen teremért — saját házában lévő teremért — vissza akarta fizetni a szenátornak az egész összeget, amit a szállóért kap tőle. Még rövidebben: a város ingyen adja az egész szállót bérbe a szenátornak, ha a szenátor egyetlen termet „átenged” a mozi céljaira.

A temesvári városi vezetőség sok mindent csinált már büntetlenül, ezt azonban mégsem vihette keresztül, noha elvilleg már „rendben is volt a kérdés”. A furcsa bérleti terv híre kiszivárgott és akkora felháborodást keltett, hogy ez elől a felháborodás elől meg a szenátor ur titokzatos hatalmának is vissza kellett tordpannia. Hétfőn este tanácsülés volt, amelyen elemi erővel tört ki a vihar. A vihar vége az lett, hogy a tanács elhatározta: igyekszik új-

raépíteni a beomlott Kapitól s csak ideiglenes jelleggel veszi bérbe saját bérőjétől a Ferdinánd-szálló nagytermét, de nem napi 450, hanem csak napi 150 lejért.

Az Avram Nicolae-hoz kiküldött „alkuszok” sikert értek el s így az ügy — egyelőre legalább — nyugvóponton jutott. Avram Nicolae ugyanis még a napi 150 lejes bérösszeg mellett is elég jól keres ezen a bérleten.

Eltemették Kluck tábornokot

Berlin, október 25.

Kluck tábornok-vezérezredes temetése nagy katonai pompával történt meg kedden délelőtt a stahndorfi temetőben. A temetésen Hitlert Tritsch tábornok, a császárt Mackensen tábornok, a trónörökös Kuhl tábornok képviselték. Hitler képviselője hangoztatta, hogy a nagy háborúban a német hadsereg első nagy vezető volt az elhunyt. Hadait győzelemre vezette Páris felé s nem rajta mult, hogy a szertartást végző lelkész szerint az elhunyt beirta nevét a világtörténelembe ezzel a mondattal, amelyet az első sikeres német áttörés után jelentett Berlinbe: „Lovasaim Páris előtt portyáznak.”

A mezőn csavargó milliomos

Bukarest, október 25.

A Gyulafehérvár melletti mezőn, ahol a nagy katonai parádé lefolyt, a sziguranca ügynökei egy gyanusan viselkedő egyént tartóztattak le. Motozás alkalmával az illetőnél 1 millió lejtel találtak készpénzben. — Azonnal beszállították Gyulafehérvárra, ahol újabb vallatás alá vették. Érdekes, hogy a mezőn csavargó „milliomos” nem hajlandó elárulni kilétét. A gyulafehérvári rendőrség a letartóztatott ember személyleírását megküldte az összes városok rendőrségének, így reméli kideríteni az illető személyazonosságát.

Matuska megérkezett Budapestre

Budapest, október 25.

Matuska Szilveszter, a biatorbágyi merénylő megérkezett Budapestre. Az est órákban futott be a magyar főváros valamelyik pályaudvarára, érkezésének pontos idejét és helyét azonban titokban tartották, hogy elkerüljék az esetleges tüntetést.

A magyar határig egy Pullmann-kocsi elkülönített rekeszében hozták az osztrák detektívek és fogházőrök. A határon aztán a magyar detektívek és fegyőrök vették át a vádlottat, aki annyira megváltozott, hogy a detektívek nem is ismerték rá.

Nagy szakállat növesztett és meghízott, arca békés és nyugodt.

A határon le kellett fűrészelni kezéről a bilincset, mert az osztrák detektívek elvesztették a kulcsot.

Matuska evett a magával hozott husból, amelyhez paprikát a fegyőröktől kért. Étkezése után aztán a Magyarországon alkalmazott csukló-bilincsel „szerelték fel” s úgy hozták tovább.

Győrben mintegy 200 főnyi tömeg gyűlt össze az állomáson, tüntetett is, de rendzavarásra nem került sor, mert a rendőrség simán szétoszlatta a tüntetőket.

HOGYAN HALT MEG HANUSSEN, A VILÁGHIRŰ TELEPATIKUS FENOMÉN

Helldorf gróf barátsága, Ernst szimpátiája és a tüzszeánsz törte ki Hanussen nyakát

Dusgazdag, könnyelmű és nagyratörő volt a morvaországi zsidófiu — Szeánszon főpróbat tartottak a parlament égéséről — A jövőbelátó Hanussen megérezte előre sorsát

Találkozás Pozsonyban Erik Jan Hanussen volt titkárával

Pozsony, október 25.

A legujabb kor kalandorai között kevés ember volt, akiről annyit beszéltek és irtak volna, mint Erik Jan Hanussenről, a grafológusról és távolbalátóról. — Olyan dolgokat művelt, amelyek állandóan foglalkoztatták a nyilvánosságot. Teljes portré erről a viharos életű emberről talán sohasem fogunk kapni. Nem is fontos különben, de mint emberi sors feltétlenül megérdemli, hogy kibányászjuk életéből mindazt, ami érdekes, színes és egyéni.

14 SZOBA, 4 TITKÁR ÉS
KÉT UJSÁG

Véletlenül találkoztunk ma egy emberrel, aki szoros kapcsolatban állott Hanussennel.

Burgernek hívják és Hanussen 2-ik számú titkára volt.

Hanussennek ugyanis négy titkára volt, akik közül az első a személyi ügyeit intézte, a második számú titkár hatáskörébe az előadások rendezése tartozott, a harmadik a propagandát irányította, a negyedik a külfölddel dolgozott.

170.000 koronás havi gázsi

Hanussen a náciuralom kezdetekor a berlini Scalaban volt leszerződött havi 21 ezer márká gázsiért. Ezért naponta két előadást kellett tartania. Délután 3 órakor és este 8 órakor.

Mindegyik előadás zsufolva volt, a napi bevétel gyakran meghaladta a 10 ezer márkát is

Előadások után a közönség a kisajtóban várta Hanussent és valóságos letérdelések előtte. Berlinben ugyanis nagyszemű talaja van a telepátikus dolgoknak, a közönség rajong a fenomenekért. Hanussen kivételes képességei ezt a csodálatos valóságos őrjöngésig fokozták. Ebben az időben — 1933 elején — nem volt népserűbb ember Berlinben Hanussennel.

Hanussen mindig említette nekem — folytatja Burger titkár —, hogy attól fél, felfedik azt, hogy ő nem árja, hanem zsidó. Szándékában volt, hogy mihamar áttér a katolikus vallásra. Három héttel meggyilkolása előtt azután a wilmersdorfi katolikus székesegyházban fel is vette a keresztény hitet.

Ugy látszik, hogy ez sem használt neki.

A LEGELŐKELEBB VENDÉGEK TUZSZEÁNSZA

A vendégeket mindig nekem kellett bejelenteni Eriknek és így mindig poa-

1000 pár csizma története

Hanussen sokat keresett. Szórtá a pénzt és ez természetesen szemet szurt a náciakra, akik azonban eleinte nem akartak drasztikusan eljárni ellene, mert tudták, hogy Hanussennek előkelő pártfogói vannak.

Egyikben felszólították őt, hogy az SA legénység részére ajándékozzon 1000 pár csizmát. Hanussen tudta, hogy ennek a kérésnek eleget kell tennie.

Először azonban csak 100 pár csizmát küldött, azt gondolván, hogy egyelőre elég lesz. Azonban értésére adták, hogy az egész 1000 párat le kell szállítania. Nyomban ajánlkozott is egy náci cipőgyáros, aki „olcsó ajánlatot tett” a még hiányzó 900 pár csizma leszállítására. Hanussen megkötötte az üzletet és ekkor a gyáros így szólott hozzá:

— Uram, jól tette, hogy megvette a csizmákat, mert különben a leszállított

Burger titkár, akit Hanussen meggyilkolása után természetesen kiutasítottak Németországból, most itt ül velünk és beszél Hanussenről:

— Berlin nyugati negyedében, Westendben a Lietzenburgerstrasse 16. számú házban lakott Hanussen. Lakosztálya 14 szobából állott és fejedelmi fényűzéssel volt berendezve.

Hanussennek erre azért is szüksége volt, mert a legmagasabb körök férfiai és asszonyai jártak hozzá.

A négy titkáron kívül két ujságja volt Hanussennek. Az egyiknek a címe: Die Andere Welt (A másik világ), a másiknak pedig Hanussens Berliner Wochen-schau (Hanussen berlini hetiszemléje).

Előttünk fekszik a két lap:

Az utóbbi címkéjén rajta van a közjegyzőileg hitelesített 120 ezer példány.

Csupa érdekes dolog van benne. Hanussen privát levelezését ebben az ujságban bonyolította le és 8 oldal apróbetűs szedés tesz bizonyossá arról, milyen sokan leveleztek vele nap-nap mellett.

tosan tudtam, hogy ki van nála.

Mindennapos vendég volt nálunk Ernst, a rohamosztagosok fővezére, Helldorf gróf, potsdami rendőrigazgató, Ost csoportparancsnok és sokan mások az SA és SS vezérkarából

Ilyenkor mindig szeánszok folytak. Ezek a magas vendégek tántoríthatatlanul hittek Hanussenben és földöntúli képességeiben és minden titkukat, akár magán, akár politikai természetű volt, fenntartás nélkül közölték Hanussennel. Ez lett később a veszte is!

Hanussen ugyanis mindenbe be volt avatva és különösen sokat tudott a parlamenti tüzről. Négy nappal a tüz előtt ugyanis szeánsz volt Hanussennél, amelyen a gyújtogatást próbálták ki. A szeánszon megszólaltatták a Szellemet és kikérték véleményét a sikeréről. Később megtudtam, hogy a Szellem sikert jósolt és négy nappal később a parlament lángokban állott.

Amikor a tüz kitört, Helldorf gróf Hanussennel volt és a gróf megbizta őt, hogy a 12 Uhr Mittagstblatt szerkesztőségét hívja fel és kérdezze meg, vajjon elfogták-e a kommunista gyújtogatókat. Ezzel is helytelen irányba akarták a lapok figyelmét terelni.

100 pár csizma alaposan összerugta volna önt.

SZÉTRONCSOLT HULLA A GRUNEWALDI ERDŐBEN

Hanussen nem hiába volt jövőbelátó, tudta, hogy mi sors vár rá.

A morvaországi zsidógyerek azonban nem tudott már megszabadulni a náci karmaitól, akik a gyonszerették őt.

Múlt év március 24-én Hanussen a Scalaban produkálta magát. Mint mindig, úgy most is valóságos tapsorkánnal honorálták minden produkcióját. Hat óra után végződött az előadás és Hanussen Cadillac kocsiján haza akart menni. A soffőr azonban késett és Hanussen gyalog indult el.

A lakás előtt hat SA legény állt, akik bekísérték Hanussent a szobájába, ahol csodálatosan szép barátnője, von Soieten asszony már várt rá.

tották. A náci csak azért vitték oda, hogy félrevezessék majd azokat, akik Hanussent keresni fogják.

— Mi nyugodtan vártuk az esti 8 órai előadást, de amikor Hanussen 9 órára sem került elő, a rendőrségre mentünk. Ott közölték velünk, hogy Hanussent elővezették oda, de nyomban el is engedték. Hanussennek teljesen nyoma veszett.

Tíz nap múlva, február 3-án találták meg Hanussen holttestét a grunewaldi erdő egyik fája alatt. Borzalmasan örsze volt roncsolva. Fejét széttaposták, hátát összevissza vagdosták és csak a nála levő iratokból és ruhájáról lehetett felismerni, hogy ez a roncs valamikor Berlin dédelgetett kedvence: Hanussen Jan Erik volt.

— Helldorf gróf barátsága, Ernst szimpátiája és a tüzszeánsz kitörték Hanussen nyakát — fejezi be Burger titkár.

Ki tudja, mi lett volna Hanussennel?

Ugy indult, hogy az alovilág koronázatlan királya lesz, mert ügyességénél és rátermeltségénél fogva nagyszerűen tudott bánni az emberekkel, mindenkivel azt csinálta, amit akart.

Pénze mérhetetlen volt, hatalma sem kisebb. Nagyratörő álmai azonban megbicsaklottak és 14 szobás lakosztály, négy titkár és két ujság, csodaszép barátnőjelenére hűfla lett belőle, akit náci medikusok boncoltak fel az anatómiai órán. —gerleó.

Nem bírom tovább...

Száz méterre gurította a mozdony az öngyilkos fejét

Kolozsvár, október 25

Kedden, az esti órákban a kolozsvári állomás közelében ellenőrző utra indult a pályaudvar.

A töltés mellett levágott fejű férfi hullát talált. A nyilvánvalóan öngyilkosságot elkövetett férfi fejét százméterre onnan fekiúdt a sínek között. Addig görgette maga előtt a mozdony.

Az öngyilkos zsebében bucsulevél találtak melyből megállapították hogy Rudi Ferenc 34 éves Krizbai-utca 34 sz.

alatt lakó munkással azonos. Bucsulevélben azt írja:

„Nem akarok többet dolgozni. Eleget dolgoztam másoknak. Nem bírom tovább. Gyalog mentem Temesvárra munkát keresni, de nem találtam. Gyalog jöttem vissza is. Utolsó kívánságom, hogy a házsongárdi temetőben temessenek el”.

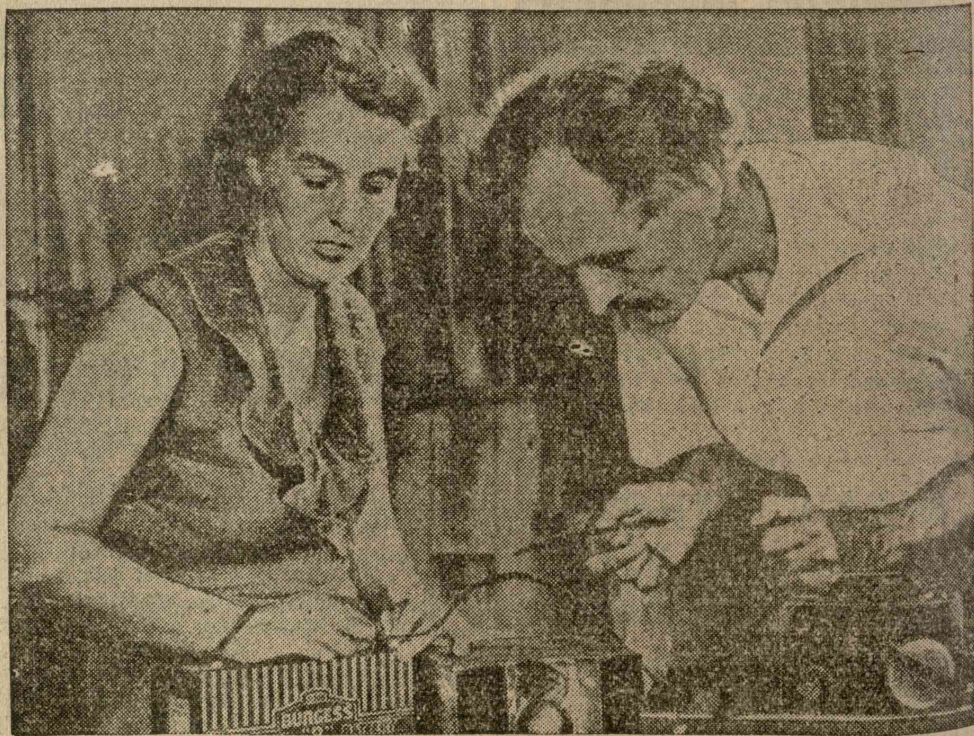
A nyomorában végsőkig elkeseredett öngyilkos munkanélküli temetésére megadták az engedélyt.

Ejtőernyővel ereszkedett vissza a földre Piccard Jean és felesége, mert 16 ezer méter magasban kipukkadt a léggömbjük

Newyork, október 25.

Piccard Jean és felesége sztratoszféraléggömbje, amely a Ford-művek detroit-i repülőteréről szállt fel, az Ohio-állambeli Cadiz közelében zuhant vissza a föld-

lát, úgyhogy Piccard Jean és felesége már nem tudtak megfigyeléseket eszközölni. Ezért aztán bizonyos magasságban ejtőernyővel kiugrottak és sértetlenül érték földet Detroittól 325 kilométer

re egy erdő közepén. A leszállás kényeszerűségről történt. Mintegy 16 ezer méter magasságban ugyanis a léggömb kipukkadt s meglehetősen sebességgel zuhanni kezdett. A léggömb vízmentes burka csaknem teljesen elborította a fémgondo-

távolságra, ugyancsak Cadiz közelében.

Volt idejük a gondolából kimenteni műszereiket is, amelyek feljegyzései szerint 16 ezer méter magasban jártak, amikor a baleset bekövetkezett.

A londoni Daily Herald értesülése szerint

Öngyilkos lett Sándor király volt főudvarmestere

Állítólag őt tették elsősorban felelőssé az uralkodó haláláért

Nem tud új eredményeket elérni a merénylet nyomozása

Páris, október 25

A marseillei merénylet összefüggéseinek a nyomozása mindinkább elakad. A francia rendőrség a nagy buzgalom ellenére sem tud újabb részleteket felfedezni, sőt az eddigi feltevéseket sem képes bizonyítékokkal alátámasztani. A nyomozás ennél fogva napról napra jobban elposványosodik, amennyiben egyre sürűbbé válnak a melléfogások és annak következtében, hogy mindenáron erőszakolják a bonyolult háttérü összeesküvés teljes megvilágítását.

A párisi rendőrség tegnap megkezdte Pribicevics Szvetozar névű jogoszláv igazságügyminiszternek és Radics Vladimírnak, a meggyilkolt Radics István fiának a kihallgatását, akiket a marseillei merényletet követően rögtön őrizetbe vettek. Tisztázni igyekeznek, volt-e valamilyen részük az összeesküvésben?

Ezzel párhuzamosan úgy a francia, mint a svájci rendőrség tovább nyomoz a titokzatos szöke nő után, akiről azt hiszik, hogy még mindig francia, vagy svájci területen bujkál.

Ez a nő vitte a revolvereket és a lőszert Kalemánéknak Aix en Provence-ba, varrta be azok egy részét a szállodai szoba matracába.

Ami a Turinban őrizetbe vett Pavelics Ante dr. és állítólagos titkárá, Kvaternik Egont illeti, Royere francia rendőrfelügyelőnek még mindig nem sikerült az olasz rendőrhatóságoknál elérnie, hogy közvetlenül kihallgathassa őket. Még azt sem közölték vele, hol tartóztatták le Pavelicsot, mert

az olasz hatóságok megígérték a horvát fűggetlenségi vezérnek, hogy tekintettel feleségére és két kis gyermekére, nem hozzák nyilvánosságra lakásának címét, megkímélendő őket a zaklatásoktól.

Az olasz rendőrség azt sem engedi meg, hogy Royere jelen legyen a két horvát kihallgatásánál, hanem a vallatás eredményét csak hivatalos uton közlik vele. Pavelics és Kvaternik egyébként nincsenek letartóztatásban, hanem csupán őrizetben s joguk van kényelmesen berendezett külön szobát kérni, ugyancsak a városból vitetni maguknak az élelmet. Azt a fogházat, amelyben Pavelicsot és Kvaternikot őrzik, karabinerek és detektívek veszik körül, akik eltávolítják a kíváncsiskodókat. A francia hatóságok által megindított kiadatási eljárás ügyében az illetékes olasz tábla fog dönteni az olasz büntető törvénykönyv 662-ik szakasza alapján.

Még egy ártatlan, akit meghurcolt a sajtó: a magyar Petrovics

A horvátok utáni hajszát Angliában is túlzásokhoz vezetett, amint most a rejtélyes Petrovics-élet is mutatja, amely éppolyan, mint a Pérics és Wondraesek-ügy, avagy a bukaresti Pavelescu esete, akiket a francia rendőrség hajlandó volt mindjárt Pavelicsnak vélni.

A londoni Evening News jelentése szerint a Scotland Yard meghíusította azt, hogy az Usztasa-szervezet tagjai Londonban alakítsák meg menekült-telepüket. A marseillei merénylet után a politikai osztály rendőrtisztjei megfigyelés alá vették az angliai kikötőket, hogy megakadályozzák a kontinens rendőrségei elől menekülő terroristáknak Angliába való bejutását. Így fogták el a hamis utleveles Artukovicsot, akit aztán szökési kísérlete közben agyonlőttek. A Scotland Yard szerint a Franciaországból megszökött terroristák Londonban akartak találkozni.

A szökés közben leölt Artukovics az újabb megállapítások szerint, azonos az a Petrovics Vidorral, aki három társával Franciaországból Angliába vette útját s akinek érkezéséről a francia

rendőrség eleve értesítette a Scotland Yardot.

Másrészt ennek a Petrovics Vidornak a személye körül is nyilván félreértés látszik fennforogni. Petrovics Vidor londoni üldözéséről és elfogatásáról a londoni Daily Herald számolt be szenzációs riportásban.

Most aztán Londonban jelentkezett Petrovics Vidor, a budapesti Királyi Magyar Automobil Club volt titkára, aki az angol fővárosban tartózkodik, s kijelentette, hogy neve, lakcíme és személyi adatai mindenben egyeznek a Daily Heraldban leírt állítólagos jogoszláv terroristáéval.

Megfelel a valóságnak az is, hogy nemrég utazott át Párisból repülőgépen Londonba, a rendőrségen azonban sohasem hallgatták ki s még kevésbé üldözték, meg tartóztatták le a Berkeley-streeten. Petrovics most ügyvédje útján felelősségre vonja a Daily Heraldot, a rá nézve igen kellemetlen közlemény miatt.

Ugy látszik, hogy mostanság, ha valakinek horvátos, vagy szerbes a neve s véletlenül Nyugat-Európában jár, könnyen gyanuba jöhet, mint összeesküvő — és terrorista.

Megkezdtek a nagyváradai tanács-választás előkészítését

A miniszterelnök Nagyváradon részvesz a katedrális felszentelésén

Nagyvárad, október 25.

Nagyváradon megkezdtek a községi tanácsválasztások előkészítését, amelyre a közeli hetekben kerül sor. Mosoiu polgármester Bukarestbe utazott, hogy a belügyminisztériumban átvegye a rész-

letes utasításokat a községi tanácsválasztások előkészítésére vonatkozólag.

Tatarescu miniszterelnök bejelentette nagyváradai látogatását. A kormány elnöke november tizennegyedikén a görög keleti katedrális felszentelési ünnepségén vesz részt.

Tíz évi halogatás után, a 32-ik tárgyaláson

A sepsiszentgyörgyi törvényszék zsarolásért 8 hónapra ítélte a volt erdővidéki főszolgabíró

Sepsiszentgyörgy, október 25.

Igen érdekes és már tíz éve huzódó bünperben hozott ítéletet a sepsiszentgyörgyi törvényszék. Maga a per anyaga márcsak azért is megérdemli a közfigyelmet, mert érdekes fényt vet azokra a visszaélésekre, amelyek az állampolgársági listák összeállításánál történtek s amelyek miatt még ma is annyi sok ezer ember siratja rendezetlen állampolgárságát.

A vádlottak padján Pop Joan jelenleg brassói magántisztviselő ült, aki az 1923-24. években Erdővidéken volt főszolgabíró. Ebben az időben történt az állampolgársági listák kiegészítése s szóbeszéd tárgyat képezte Erdővidéken, hogy Pop főszolgabíró csak azokat engedte az állampolgársági ívekre felvenni, akik neki ezt külön megfizették, jöllehet a törvény alapján minden joguk megvolt hozzá. A sok szóbeszéd közepette egy névtelen feljelentés is befutott a sepsiszentgyörgyi ügyészségre és Pop Joant felfüggesztették állásából, majd a törvényszéken megindult ellene a már tíz év óta huzódó bünper. Megkezdődik a tanúk kihallgatása lista szerint, akár vesztegetett az illető, akár nem. Erdemi

tárgyalást azonban az ügyben soha nem lehetett tartani, mivel Pop főszolgabíró, aki időközben Sepsiszentgyörgy rendőrkapitányává lépett elő, különböző eszközökkel halogatta ügye letárgyalását.

Pop urat közben menesztik a sepsiszentgyörgyi rendőrség éléről, Brassóba kerül, mint magántisztviselő s ott marad alkalmazásban egészen a legutóbbi időkig. Közben körözik is, mert ismeretlen helyen tartózkodik. A harmadik tárgyalásra, melyet ez év tavaszán tartottak meg, a csendőrség előállította Papp János 60 éves csernátfalui csángó gazdát, a ki még sőtében sem hasonlít a vádlotthoz s akit szuronok között, gyalog kísérnek Csernátfaluból Sepsiszentgyörgyre. A tárgyaláson természetesen hamar kiderül a vastag tévedés, Papp János gazda visszakapja szabadságát, az ügyet pedig ismét elnapolják. Ugyanez volt a sorsa a június hó 12-re kitűzött tárgyalásnak is, amelyet a vádlott meg nem jelenése miatt szintén nem lehetett megtartani.

Végül is hosszas tudakozódás és utánjárás révén sikerült Pop Joan címét megtudni s őt a tegnapi kitűzött

32-ik tárgyalásra elővezettetni.

Az összes borotvapengék közt

legjobb minőségű az

ENERGIE BOROTVAPENGE

Lila borítékban, elegáns celluloid dobozban, „Energie” aranyfelirattal.

EGYEDÁRUSÍTÓ:

E. MALAMUD Bukarest, Str. Udricani 12

Ilyenformán — bár ezalkalommal a tanuk egyrésze hiányzott — mégis csak sikerült a tíz év óta huzódó bünperben az érdemi tárgyalást megtartani. Pop Joan tagadta ugyan az ellene felhozott vádakot, a bizonyító eljárás során azonban a törvényszék egy ügyben minden kétséget kizárólag megállapította bünösségét. Ez az ügy Kiss András jelenleg baróti kereskedőnek az ügye, aki 1923-ban tért haza Amerikából s akit Pop

csak 40 ezer lej ellenében volt hajlandó az állampolgársági listára felvenni, Azzal fenyegette meg Kiss, hogy amennyiben meghatározott időpontig ezt az összeget ki nem fizeti, akkor 24 órán belül áttéteti a határon. A megrémült ember annakidején sógorától, Bede Béla nagyjától és Nuridsány János baróti kereskedőtől kérte kölcsön az összeg egy részét s csak így sikerült az állampolgárságot elnyernie, jöllehet ennek elnyerésére meg volt a törvényes joga.

A törvényszék ebben az ügyben beigazolvatta a vádat s ezért Pop Joant

8 havi fogházra, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyancsak három évre szóló megvonására ítélte.

Ezenkívül vádlottnak 4000 lej állami kártérítést és perköltséget kell fizetnie.

Egyelőre nem tárgyal Bécsben a magyar külügyminiszter

Bécs, október 25

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Rómából Budapestre utaztában kedden este háromnegyed 11 órakor az osztrák fővárosba érkezett. A pályaudvaron a magyar követség nevében Freundenthal báró követségi tanácsos fogadta s a külügyminiszter az ő társaságában a magyar követség palotájába hajtatott.

Ugy volt hogy Kánya szerdán délelőtt látogatást tesz az osztrák kancellári hivatalban. A külügyminiszter azonban erős hűlésben megbetegedett. Orvost kellett hivatnia, aki megállapította, hogy egyelőre nem szabad elhagynia az ágyát. Ennek következtében Kánya látogatása Schuschnigg kancellárnál és Berger-Waldenegg külügyminiszternél későbbi időpontra halasztódott.

Nagy riadalom a kolozsvári színházban

Kolozsvár, október 25.

Kedden este a teljes személyzet a Magyar Színház színpadán tartózkodott és esti próbát tartottak, mikor

hatalmas robajjal lezuhant a sok mászsa suly vasfüggöny.

Óriási riadalom keletkezett, hanyathomlok menekültek a színpadok. Csak akkor csendesült le a rémület hangulata, amikor kiderült, hogy senki sem sérült meg.

Megállapították, hogy a felbonó szerkezet sodronya szakadt el. A megjavítás olyan hosszadalmas volt, hogy a kedd estele hirdetett bemutatót, Gárdonyi „Öreg tekintetes” című darabjának előadását nem tudták megtartani. A premier közönsége természetesen csak közvetlenül az előadás előtt értesült a történetről és fordult vissza a színház kapujától. A bemutató előadást szerdán este tartották meg.

HIREK

Néma ágyut

tatának fel Svédországban. A felfedezés, a kiszivárgó hírek szerint, korszakalkotó. Egy svéd mérnök találta fel a néma ágyut, mely zajtalanul gyilkol. Gondosan őrzik a gyilkolás technikájának e legmodernebb vívmányát, félnek, hogy valaki el találja plagizálni. Annakidején egy másik svéd mérnök, Alfréd Nobel feltalálta korának legpusztítóbb robbanóanyagát, a dinamitot. Ez a svéd mérnök azonban lelkiismereti kérdésnek tartotta, hogy valamivel kiengesztelje a világot azért a veszedelemért, melyet rázabadiott Nagy kulturálapítványt tett, mely azóta is ismeretes, Nobel-díj néven. Lehetséges, hogy a néma ágyu, a zajtalan gyilkolás feltalálója szintén kárpótolja majd valamivel a kulturát. Egyelőre azonban erről nem érkezik hír. Egyelőre itt van a zajtalan ágyu, a néma halálos fenyegetés. Titokban tartják, vigyáznak rá, szinte dédelgetik, féltő szeretettel, hogy idő előtt baja ne esék. Mi csak azt reméljük, hogy ez az új embermészárló találmány végérvényesen titokban marad. Sohase hozzák nyilvánosságra, nem vagyunk rá kíváncsiak! Találjanak ki helyette valamit olyan ágyut, ami a felvilágosodás fénylő csóváját röpti a magasba és az ostobaságot és gonoszúságot dönti halomra. A gázbombafelfedezők pedig, a kik hatalmas, produktív tehetségüket fordítják jó pénzért az öldöklés lehetőségeinek nagystilű kiterjesztésére, fedezzenek fel egyszer valami olyan anyagot, ami a levegőre nem mérgezően, hanem üdítően hat. Olyan gázbombákat kérünk, amelyek tömegfulladás helyett tisztult légmentes teremtnek, a melyben mindenki szabadon, megkönnyebbülten lélegzik fel.

— Csikmegyei hírek. Csikszerebről jelentik: Néhány nappal ezelőtt fejezték be a csikmadéfalvai új felekezeti iskolát. Működési engedélyt kértek a közoktatásügyi miniszterétől, aki az előzetes vizsgálat levezetésével Chircá csikszerebről tanügyi felügyelőt bízta meg. Chircá Péter centiméterrel s más örlöngős szerszámokkal jelent meg az épületben, annak minden arasznyi helyét felmérte. Apólikosan átvizsgálta a berendezést. Szemléje eredményéről nem nyilatkozott. Azt írásban berjeszti a miniszter elé. Ettől függ az eredmény, amit visszafojtott lélegzettel várnak Csikmadéfalva lakói. — A csikmegyei közbirtokosságok tulajdonjoga sulyosan belekonfliktusba kerültek az erdőhivataloktól. Az újabb csodabogár, mely nem akarja tudomásul venni, hogy a közbirtokossági vagyon magántulajdon s annak jövedelmeivel, az érvényben levő és kizárólag a felügyeletre vonatkozó törvények értelmében, azt csinálnak az egyes vagyonközösségek, ami éppen jó esik nekik, előírja, hogy a jövőben a közbirtokosságok felfelügyelők nem értékesíthetik az eddig gyakorolt keretek között, vagyis helyszíni nyilvános árverésen, hanem azokat a jövőben Bukarestben fogják ellicitálni s az így befolyt összegeket az erdőhivataloktól át az illetékes vagyonközösségek birtokába juttatják. A bukaresti szövetségi központ, mint a közbirtokosságokat ellenőrző hivatal figyelmét felhívjuk erre az esetre. Nézzem utána, milyen körülmények között látott napvilágot ez a tulajdon jog elvét sértő rendelet s védje meg a vagyonközösségek érdekeit. — Dr. Guiman főszolgabíró legutóbbi csikmadéfalvai körutja alkalmával a lakosság elkeseredetten panaszkodott a község csendőrmestere ellen. Ennek során kiderült, hogy az őrmester ur egyes főszolgabírói jogokat is kisajátított. Így a táncengedélyekért hozzá forduló legényeket nem utajította a főszolgabíróra, hanem saját hatáskörében, „némi“ tűzifa ellenszolgáltatásáért, engedélyezte azokat. A pártatlanságáról és emberségéről közismert csikszerebről főszolgabíró azonnal jegyzőkönyvet a panaszokat s illetékes helyen eljárást javasolt a hatáskörét tulajdon őrmester ellen.

— Beomlott a kaliba és agyonütötte. Kolozsvárról jelentik: Gruia Constantin több társával a kolozsmegyei Stancesti község erdejében fadöntésnél dolgozott. Tűzet akart gyújtani a hűvös éjszakában. Kihúzott egy deszkát az ideiglenesen épített kaliba oldalából. Abban a pillanatban összedől a kis építmény és maga alá temette a szerencsétlen legényt, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kolozsvári kórházban szerda reggel belehalt sebeibe.

— Elutasította a dévai törvényszék a Fehér Kereszt-szálló kilakoltatott bérlőinek fellebbezését. Dévai tudósítónktól: Déva város tanácsa, amint megirtuk, a tulajdonát képező Fehér Kereszt-szállóból a bérlő konzorciumot, melynek elnöke dr. Groza Péter volt miniszter, csak kilakoltatási per marasztaló ítéletének birtokában tudta eltávolítani. A konzorcium a járásbíró ítéletét megfellebbezte a dévai törvényszékhez, mely négyszeri tárgyalás után most hozott ítéletében elutasította a fellebbezést s teljes egészében helyben hagyta a járásbíró ítéletét, ami szerint dr. Grozáék nem igényelhetik a legújabb lakbérleti törvény szerint, szerződésüknek egy évvel való meghosszabbítását, mivel a konzorcium csak alkalmi társulat és nem kereskedelmi vállalat. De különben is, az általuk bérelt Fehér Kereszt-kávéházi és éttermi üzemet albéreltbe adták ki, már pedig a lakbérleti törvény világosan megmondja, hogy csak azok részesülhetnek a szerződés egy éves meghosszabbításának a kedvezményében, akik ténylegesen üzik a törvényben előírt kereskedelmet vagy ipart.

— Az Erdélyi Kárpát Egyesület bánági és dícsőszentmártoni tagozata is megalakult. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Kárpát Egyesület sikeresen folytatja nagyszerű szervezésének kiépítését és ma már egész Erdély területén működnek tagozatai. Most a Bánát is bekapcsolódott az EKE turista tevékenységébe. Temesvárt száz taggal megalakult az EKE szakosztálya, mint „bánági osztály“. A nagy érdeklődés mellett megtartott alakuló gyűlésen a központot dr. Balogh Ernő és Szolnok Gyula képviselték, de megjelentek az aradi, kraszó, boksáni és lugosi kiküldöttek is. Október 27-én alakult meg a dícsőszentmártoni tagozat, ahol a maroszéki és kelemeni osztályokon kívül szintén dr. Balogh és Szolnok a központ kiküldöttei. Nagyon érdekes együttműködést valósított meg az EKE. A Brassói Turista Egyesület és az EKE testvéri összeköttetésbe léptek. Bár mindkét egyesület megmarad külön-külön jogi személyiségnek, ezt ezután csak formáságnak tekintik és a legszorosabb együttműködést valósítják meg.

ABLAK

Pesti kép.

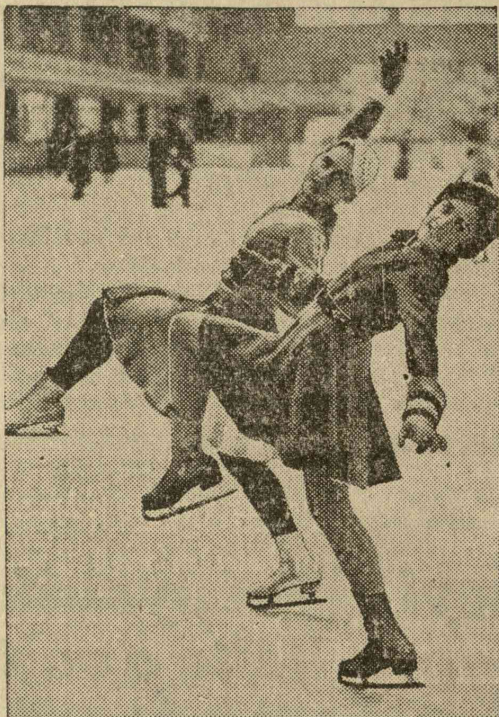
Ejszaka hazafelé ballagok és jajjeszkelést hallok. Haloány sirás ez, gyöngye kiabálás, mely erő hian nyöszörgéssé torzul: „Jaj, jaj, jaj nekem, jaj, jaj.“

Az utcapon a szégyénháza előtt töpördölt aggastyán ül a sötétben. Előtte siralmas bórindke a holmija. Nem tud mozdulni. A szél ütötte meg már négy évvel ezelőtt és béna a kezére-lábára. Rokoni szállították föl a vidékről, mert terhükre volt, nem akarták tovább tartani, a vonatról mingyárt idehozták, leültették a padra, eléje dobták kis motyóját és — se szó, se beszéd — itt hagyták, mint egy csecsemőt, akit kitesznek valamelyik küszöbre. Irásai nincsenek. A szégyénháza nem vehetik föl. Most csak üldögél magával tehetetlenül és siránkozik a második gyermekkorában, feje fölött az őszi csillagokkal s bámul a rendőrré, aki már intézkedik, hogy tovább vigyék valahová.

Próbáld csigázní képzeletedet, hogy a nyomoruság és kétségbeesés legnagyobb fokát eszed ki mesterségesen, egymásra halmozva az élet minden borzalmát, nem riadva vissza még a valószínűtlenségtől sem, akkor sem sikerül előidézned ezt a képet, melyet most tulajdon szememmel látok. Lear király jut eszembe. Goethe-nek az a bölcs megállapítása, hogy „minden öregember Lear király.“

(sz)

JÖN A TEL

Londonban megkezdődött a téli sport-szezon. A jövő csillagai, a bájos bécsi műkorcsolyázók Nierberger és Brunner Melitta kisasszonyok vigan treniroznak a londoni Richmond-sportaréna műjégén.

★ Az első Elektrokardiográf (szívárammérő) Brassóban. Dr. Káhána Ernő brassói belgyógyász (Kapu-utca 6.) rendelőjét egy modern hordozható Elektrokardiográfal szerelte fel. Az Elektrokardiográf a szív működési áramainak görbéit rajzolja fel s ezáltal a szív izomzatának legcsekélyebb elváltozásait is felfedi, azokat is, amelyek semmi más módszerrel nem mutathatók ki.

— Öngyilkos aggastyán. Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár egyik legismertebb polgára követett el megrendítő öngyilkosságot. Kahdebó Péter hetven éves magánzó, dr. Veress Ferenc orvosprofesszor apósa, feleségnek Jókai-utca 5 sz. alatti lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, halott volt. Tettének oka ismeretlen.

— A bukaresti magyarság szezonnyitó művésztalálkozója. A Szent Istvánal egyesült Magyar Társulat október 27-én, szombaton este, nagyszabású művésztalálkozót rendez a Piața Lahovari 7. szám alatti francia teremben. A változatos izléssel összeállított műsoron négy hivatalos művész szerepel, különböző ének- és zeneszámokkal. Virág Lajos, a volt kolozsvári magyar opera és a bécsi Volksoper volt tagja Schumann: A két gránátos című zeneballadáját, Leoncavallo „Bajazzó“ című operájának nyitányát és Ady Endre megzenésített „Vala-

hol egy bus sóhaj szállt el“ című versét fogja előadni. Tátray Kornélia budapesti operaénekesnő a következő négy dallal szerepel: Káldy: „Csalogánydal“, Hubai Jenő: „Madárdal“, a Cremonai Hegedűs című operából, Abt: „Kukuk wie alt“, Lavotta: „Mezei bokréta“. A műsor egyik kiemelkedő pontja George Jonescu professzor, Párisban végzett hegedűművész szereplése, aki a következő darabokat fogja előadni: Vitali: „Ciaccona“, Brahms: „Vals A-dur“, Chiff: „Bölcsődal“ és Granados: „Tibaud: „Dans Espagnole“. A zenei műsor negyedik művészszereplője Nicolò Chiff professzor, a párisi, római, milánói, nápolyi, bari, génuai és bukaresti rádiók előadó zongoraművésze, aki erdélyi eredetű, Chopin néhány étűdjén és egy valcerén kívül két saját szerzeményű számmal is szerepel. Az egyik román néptánc, a másik egy magyar rapszódia. A zeneszámok zongorakíséretét Chiff Mária asszony látja el. Szerepel még a műsoron két Vadnay László bohózat. Az „Üzlet-üzlet“ című egyfelvonásos szereplői: Fuchs Lipót, Kemény József, Glan Géza, Glan Gézáné és Szeidel Micike, míg „A frakk“ című darabban Ármánkó Miklós, Melnek Ilonka, Vass Ferenc, Balázs Margit, Kemény József, Szeidel Micike és Melnek Mariska lépnek fel. A rendezés munkáját Kemény József végzi. A szezonnyitó művésztalálkozó sikeréért a következő rendezőség dolgozik: Szabó István előnök, Ferenc Antal alelnök, Huszti János főtitkár, Demjén Miklós főrendező, Kovács Ignác és Kövér Márton pénztárnokok, Lakatos János és Horváth Gergely ellenőrök, Barta Mózes gazda, Bányó Pál, Bányó Péter, Bakó Albert, Bruszt János, Bukovics István, Finta András, Fülöp Pál és Zikó Lajos tanácsosok.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Tudósítónk jelenti: A sepsiszentgyörgyi egészségügyi hivatalhoz érkezett jelentések szerint a megye több községében a különféle övintézkedések dacára, is a tifuzos és a diftériás megbetegülések száma egyre jobban nő. Az egészségügyi hatóságok a megye több községében kénytelenek voltak úgy az elemi iskolát, mint az óvodát hosszabb-rövidebb időre bezárni, hogy ezáltal az iskolás gyermekek között fellépő betegségek továbbterjedését megakadályozzák. — Szilágyi Albertné maksi lakos néhány nappal ezelőtt csunyán összeveszett férjével. Az idegbajos asszony emiatt annyira elkeseredett, hogy egy őrizetlen pillanatban hálószerójuk gerendájára felakasztotta magát s mire tettét észrevették, már halott volt. — Ugyancsak öngyilkosságot követett el Birika Anna 78 éves országhasi asszony is, aki gyógyíthatatlan betegsége miatt dobta el magát az életet. — Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek behaoltak Lakatos Lajos lugeti lakos házába s onnan mintegy 6 ezer lej értékű ruhaneműt és más értékeket loptak el. A csendőrség erélyes nyomozást indított a vakmerő tettesek kézrekerítésére, a kik a körülményekkel tisztában lehetős s a házat jól ismerő egyének lehetnek. — Érdekes kártérítési per folyik már évek óta Sepsiszentgyörgy város és jogtanácsosa, Urlăjeanu

Menjen a cipészhez és csináltasson

VIZHATLAN

PALMA-OKMA

TARTÓSTALPAT

Saját érdekében!

Vasile ügyvéd között. A jogtanácsos ugyanis, minthogy állásából felfüggesztették, erkölcsi és anyagi kártérítés címén 200.000 lej erejéig pert indított a város ellen. A pert részben meg is nyerte, amennyiben mindkét bíróság kötelezte a várost 80.000 lej tőkének, 20.000 lej perköltségre, valamint a fellebbezés költségeinek a megtérítésére. A megítelt összegeket a jogtanácsos be is hajtotta a városon. Időközben azonban a város képviselője, dr. Melik Endre ügyvéd, semmisségi panasszal támadta meg az alsófoku bíróságok ítéletét, azon a címen, hogy a felfüggesztett, de állásába visszahelyezett tisztviselő csak a felfüggesztés ideje alatt elvont illetményeit követelheti, de erkölcsi és anyagi kártérítésre nincs jogos igénye. A bukaresti legfelsőbb bíróság most döntött ebben az ügyben s elfogadva a város képviselőjének érvelését, az alsófoku bíróságok ítéletét megsemmisítette. Most csak az kétséges, hogy sikerül-e a városnak visszakapni az alsófoku bíróságok ítélete alapján a jogtanácsosnak kifizetett több mint 100.000 lejt kitevő összeget.

(*) Házasság. Wilhelm Eszter, Brassó és Róth Sándor, Közéapaja október 21-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

(*) Kereskedő aludj nyugodtan! — fényreklámod éjjel is toborozza vevőidet. A sötétben jobban kiemelkednek céged, neved, vagy márkád világító betűi. Hogyan illesse a modern kereskedő a fényt üzletmenetének rendjébe: erre tanít meg a REKLÁMELET új száma. Szerkeszti: Balogh Sándor. Előfizetés ára egy évre 530 lei. Kiadóhivatal: Budapest, V. Bálvány uca 12. Kérjen mutatványsszámot!

(*) Orvosi körökből: Dr. Reindt Albert bőrgyógyász és belső betegségek szakorvosa, volt egyetemi tanársegéd felgyógyult. Rendel: 4/10—4/11 és 3—6-ig, Weiss Misály-u. 2. Telefon 625.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztifajás fokozza az enyhe és igen kellemes természetes „Ferenc József“ keserűviz mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő emésztést szerez. Híres orvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi Ferenc József vizről, mert az a kritikus életkorban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy szerfelett kedvező hatása csökkenne.

— Nem hajlandó a börtönben dolgozni. A brassói itélőtábla szerdán délelőtt tárgyalta újra a kisküküllői Bikis községből származó 28 éves Porkoláb Márton kommunista szervező ügyét. Porkoláb Márton ez év április 25-én rüpedula osztogatáson érték. Ezelőtt mintegy két hónappal tárgyalta a törvényszék Porkoláb államellenes lázítási ügyét és egyévi fogságra és 10 ezer lej mellékbüntetésre ítélte. A szerdai tárgyaláson az ítélet kihirdetése előtt Titu Panu törvényszéki elnök megkérdezte Porkolágtól, hogy a vizsgálati fogság ideje alatt végzett-e börtönmunkát. Porkoláb erre erővel tiltakozott, hogy a fogságban vele, min politikai fogollyal, börtönmunkát akarnak elvégezni és kijelentette, hogy elítélhető ellenére sem hajlandó a kényszermunkából részt kívenni, mert csak annak dolgozik, aki munkáját megfizeti. A bíróság tagjai felindultan vonultak vissza itéletozatalra, majd rövid tanács után kihirdette az elnök, hogy a tábla megerősíti a törvényszék ítéletét.

★ Ujdonság! Ady és Léda, írta Révész Béla. Ady Endre több mint száz ismeretlen leveleivel, verskézirataival, 21 fényképpel és egyéb mellékletekkel. Dante kiadás. 336 oldal ára 144 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvnyomdájaiban, Brassó, Kapu-utca 56—58. udvarban.

Butorgyári

gyűrvezető

elsőröndű erő, detailrozásban perfekt, hosszabb gyakorlattal felvétetik

Székelý & Réti Butorgyár R. T.-nál

Lárgu-Mureş

K Ö Z G A Z D A S Á G

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és fél százalékos „Országfejlesztési Kölcsön”

KIBOCSÁTÁSI PROSPEKTUSA

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás után lej 1000.— névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880.— lejes árrban.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendőek ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpirokkal is kiegyenlíthető az aláírási íven feltüntetett kurzuson. A járadékpirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20 %-át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél %-os kamatot hajt, amelynek fele június

1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás után váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntöke minden teljes egy millárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 miligramm 0.900 finomságu arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illeték alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardozhatók és azokat garanciaként és ovadékként elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai,
Postatakarékpénztár,
az összes postahivatalok,
valamennyi közpénztár és

a megfelelő időben megállapított pénzügyintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsátási prospektusban találhatók.

1 kötvény	3,000 000 lejjel	azaz	3,000 000
2 „ egyenként	1,000 000 „	„	2,000 000
4 „ „	500 000 „	„	2,000 000
4 „ „	250 000 „	„	1,000 000
46 „ „	100 000 „	„	4 600 000

57 kötvényt

Osszesen 12,600 000 lej.

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes ju-

talékkal váltják vissza és pedig:

az 1 000 lejes cimleteket	1 200 lejért
„ 2 000 „ „	2 400 „
„ 5 000 „ „	6 000 „
„ 10 000 „ „	12 000 „
„ 20 000 „ „	24 000 „

Ujjászületett az olajkartell

Egyelőre rajononként tartják az időközben leszállított árakat

Temesvár, október 25.

Itteni fűszerszakmai körökből származó biztos értesülés szerint a szeptember közepén felbomlott olajkartell ismét létrejött. A felbomlás ezalatt a néhány hét alatt sem volt teljes, a kartell tagjai a bizonytalanság hetei alatt is sürű érintkezést tartottak fenn egymással s igyekeztek tartani az árakat, ami azonban nem sikerült.

A kartellben bennmaradtak — a bukaresti Czimmer et Co. gyár kivételével — az összes régi tagok, a bukaresti Phönix, a galaci Flemming, a balji gyárak, a bukaresti Hermes, a szatmári és más kisebb étolajgyárak, amelyek nem számtalán, továbbra is kartellen kívül állnak. A kartellből kivált nagy cég, a bukaresti Czimmer et Co., amely voltaképp a kartell megbontója volt, azért ugarrta szét a kartellt, mert nem volt megelégedve a neki juttatott kvótával. A cég most felveszi a harcot a kartellel.

A kartellen kívüli állapot tartama alatt az árak jelentősen lemorzsolódtak. A prima Regal étolaj, Phönix-gyártmány, amely annak idején 28 lej volt, most 22.05. Az árakat jelenleg rajononként tartják. Emlékezetes ugyanis, hogy a kartell felbomlásakor az egyes kerületekben eltérő árak alakultak ki. Az árjegyzés most ab Temesvár egy hordónál 22.05, 6 hordónál 21.80 kg-kint.

Hogy a kartell esetleg megpróbálkoznék az árak visszaemelésével, arról egyelőre a temesvári piacon nem tudnak.

Orvosolták a dióexportőrök sérelmeit. Részletesen foglalkoztunk az a monopolsztikus helyzettel, amelyben a szindikátusba tömörült néhány nagy dióexportőr van a kívülálló sokszáz kisexportőrrel szemben, akinek a szindikátusba való belépését horribilis tagdíjakkal és egyéb taxákkal lehetetlenné tették és így magukban élvezték a tagsággal járó vámkedvezményeket és egyéb előnyöket. A besszarabiai exportőrök akciójára a kormány most kiterjesztette a vámkedvezményeket azokra az exportőrökre is, akik nem tagjai a szindikátusnak. A kedvezmények elnyeréséhez igazolni kell, hogy az exportőrnek bejegyzett cége van, sohasem volt esőben, ezelőtt is foglalkozott dió kivittel vagy pedig azt, hogy szállt képes. Mindezeket az illetékes kereskedelmi kamara bizonylatával kell igazolni.

Még mindig az exportprémiumok

A termény-exportőrök kénytelenek kölcsönkötvények helyett adóbonokkal béenni

Temesvár, október 25.

1931 és 1932 évekből számtalan milliókra rugó gabona-exportprémium még kifizetetlen. Csak a bányási exportőrök — akik között nemcsak terménykereskedők, hanem termelők is akadnak — nem kevesebb mint 36 millió lej követelnek ezen a címen az államtól. Ez az összeg természetesen a Bányászat egész gazdasági életének karát jelenti. Az eddigi közbenjárások sorra kudarcot vallottak, illetve egy jobb időben eszkomptálandó ígérettel infekták el azokat, akik jóhiszeműen hiteleztek az államnak.

A napokban azután megérkezett az itteni kereskedelmi és iparkamarához a bukaresti rendelet, amely szerint az 1931 évben esedékes terményprémiumokat adóbonokkal egyenlítik ki, míg az 1932 évből származókat majd a rendkívüli költségvetés terhére igyekeznek kifizetni.

Az elintézés súlyos csalódást keltett

az érdekelt köreben. Hiszen korábban azt ígérték, hogy a prémiumköveteléseket felveszik a most kibocsátás alatt levő belső kölcsönbe, azaz kölcsönkötvényekkel egyenlítik ki, ami mégis 88 százalékos fizetést jelentett volna. Az adóbon viszont rendszerinti névértéke 30—40 százalék között mozog, vagyis a követelések kétharmadrésze veszendőbe ment. Ami viszont az 1932-ös prémiumokat illeti, azoknak megfizetésében az exportőrök erősen kételkednek, hiszen mindenki tudja, milyen gyéren szoktak befutni a rendkívüli költségvetésben előirányzott bevételek. Tehát legalább is erősen kérdéses, hogy ezeket a követeléseket készpénzben ki is utalják.

Mivel az újabb intervenciók még reménytelenebbeknek látszanak, mint az eddigiek, nem marad más hátra, mint megragadni a veszett fejse nyelét és béenni azzal a morzsával, amit az állam terményes hitelezőinek juttatott.

Beállott az őszi üzlettelenség a fűrészfűrűpiacon

Decemberben új belföldi árakat állapítanak meg a nagytermelők

Bukarest, október 25.

A romániai fűrűpiacon bekövetkezett a szokásos őszi holszezon. Az üzleti tevékenység különösen exportviszonylatban minimális, inkább csak a régi kötések leszállítása van folyamatban, ami kizárólag a kikötőkben tapasztalható élénk hajózási forgalomban jut kifejezésre. Új üzleteket azonban most nem igen kötnek a külföldi vevők, miután egyelőre el vannak látva áruval. Az új kötésekre vonatkozó tárgyalások csak január végén, februárban veszik kezdetüket. A lezárt szezon anyai évi deficit és vérvettség után javulást hozott ebben az iparágban és ha az október végén Bécsben összeülő nemzetközi fakonferencia praktikus eredményekhez tud vezetni, akkor talán a következő évben új konjunktura következik a faipar és kereskedelem terén. Komoly faipari körökben azonban nem túlságosan optimisták a bécsi konferencia tekintetében. A közép-európai és az

északi fatermelő államok között olyan mélyreható különbségek vannak úgy a termelés, mint az értékesítési politika, valamint az egész erdőgazdasággal kapcsolatos kérdések tekintetében, hogy egyetemes üzleti eljárásról nem lehet szó. Annál kevésbé, mert a bécsi nemzetközi faipar, amely eredetileg központi eladási és fapolitikai központnak indult, az érdekelt államok ellenállása és más körülmények közrejátszása következtében egyszerű iktatóhivattalá silányult.

Belföldön a hosszú ősz, illetve a kedvező időjárás következtében most is van kereslet épületanyagokban, de a vagonhiány majdnem teljesen megbénította a kurrens üzleti tevékenységet. Nagyobb-szabású üzletek belföldön sincsenek és nem is lesznek december előtt, amikor a vezetővállalatok ismét összeülnek, hogy az új árakat és eladási feltételeket megállapítsák.

Egy 25 millió francia frankos államkölcsön bonyodalmi a bukaresti törvényszék előtt

Bukarest, október 24.

Rendkívül érdekes, de éppolyan bonyodalmas pénzügyi perben hozott ítéletet a közel-múlt napokban a bukaresti törvényszék. Az ítélet, amely úgy belföldi, mint nemzetközi fináncörökben élénk megbeszélés tárgyát képezte, egyik láncszemét képezheti annak a törékvésnek, amely az ország hitelét akarja helyreállítani. Es annál érdekesebb az ítélet, mert a vesztés fel a román államkincstár maga, amelyet különböző külföldi bankok és pénzcsoportok hívtak perbe egy régebbi kölcsön miatt. Tulajdonképpen nem is egy, hanem két perrel van szó, amely azonban ugyanabból az ügyből keletkezett és a bukaresti bíróság mindkét esetben elmarasztalta a román államot.

25 MILLIÓ HELYETT 38 MILLIÓ

A rendkívül érdekes per előzménye az volt, hogy még 1919 májusában a román kormány 25 millió francia frankos kölcsönt vett fel a brüsszeli Banque Belgo-Argentine nevű pénzügyintézetől 5 évi lejáratra, félévenként fizetendő 9 százalékos kamatra. A kölcsön és a kamatok garantálására a román kincstár átadott a belga banknak 38.275.000 frank értékű kincstári bont. Félével a kölcsön lejártá előtt a szerződő felek a kölcsönt újabb 10 évre meghosszabbították, 1934 június 15-ig. Ezt a meghosszabbítást a brüsszeli pénzügyintézet azzal a feltétellel adta meg, hogy jogában áll a francia frankra szóló kölcsönt bármikor belga frankra konvertálni. A bank a kedvező pénzügyi pillanatban élt is ezzel a joggal és a közben 39.564.817 francia frankra növekedett román állami tartozást 46.029.511 belga frankra változtatta át. Ezen a réven a brüsszeli pénzügyintézet igen tekintélyes valutaárfolyamkülönbséget nyert.

Még az adósság konvertálása előtt a Banque Belgo-Argentine különféle tranzakciókból kifolyólag 5 millió francia frankot a román állammal szembeni követeléseiből cedált a brüsszeli Crédit Général Hypothécaire et Mobiliera nevű bankra, amely külön 15 millió francia frankkal is hitelezője volt a román államnak. A francia frankról belga frankra történt adósságkonvertálással a Banque Belgo-Argentine tekintélyes árfolyamnyereséghez jutott, amelyből a cedált 5 millió frank arányában 1.424.877 belga frankot ugyancsak a Crédit Général Hypothécaire engedélyezett, amelynek ilyenformán már 6.424.877 belga franknyi része volt az eredetileg 25 millió francia frankra szóló román államkölcsönben.

FRANCIA FRANK HELYETT BELGA FRANK

Később a Banque Belgo-Argentine céget Banque Belgo-Helvetique változtatták, viszont a Crédit Général Hypothécaire fuzionált a S. A. Résidence Palace nevű társasággal. A változásokkal kapcsolatos könyvvizsgálások révén a két hitelező cég 1929. februárjában valami kalkulációs tévedést fedezett fel az 1.424.877 belga frank cedálásával összefüggésben és a létrejött megegyezés által a Banque Belgo-Helvetique elismerte, hogy a Résidence Palacnak 1 millió belga frank részesedése van abban az árfolyamnyereségben, amely a kölcsönnek francia frankról belga frankra történt konvertálásából ered, de mert ezzel a kurzustöbblettel a román állam egyelőre csak meglett terhelve, az 1 millió belga frank csak akkor válik esedékessé a Résidence Palace javára, ha a román állam teljesen visszafizette a tartozását.

Miután közeledett a kölcsön visszafizetésének a határideje, 1934. június 15-ike és a román állam már csak 2.566.660 belga frankkal tartozott, a Résidence Palace jogainak lerögzítése érdekében 1933. szeptemberben értesítette a román kincstár, hogy milyen engedményeségi megállapodás jött létre közte és a Banque Belgo-Helvetique között, vagyis annak alapján az utolsó részleteket ne a főhitelezőnek fizesse ki, hanem neki. A román pénzügyminisztérium azonban azt válaszolta erre, hogy nem ismeri el a Résidence Palace jogait és az igyekezzék követeléseit bírói uton érvényesíteni. De a várható pereskedésre való tekintettel a román kincstár a Résidence Palace 1 millió frankos részesedésének esedékes kamatait június 4.000 belga frankot deponált a bukaresti Letétpénztárnál és erről értesítette is az érdekelt belga társaságot.

A ROMÁN ÁLLAM NEM AKAR FIZETNI

Ennek az engedményeségi jogának érvényesítéséért indított pert a Résidence Palace a bukaresti törvényszékben, úgy a román állam, mint a Banque-Helvetique ellen. A most megtartott tárgyaláson a Banque-Helvetique nem je-

lent meg és nem is képviseltette magát. A pénzügyminisztérium jogi képviselői két kifogást emeltek a Résidence Palace igénye ellen. Az egyik az, hogy nem történt szabályszerű csehszó, a második pedig, hogy a reklámolt 1 millió belga frank még nem esedékes. A bíróság azonban megállapította, hogy a Belgo-Helvétique kimondottan cedálta ezt a követelést, ami pedig az 1 millió frank esedékességét illeti, a Résidence Palace nem is az összeg behajtásáért perelt, hanem azt kérte csupán, hogy a román állam ismerje el az ő javára ezt a követelést és ha esedékessé válik, azt neki fizesse ki. Erre azért van szüksége a Résidence Palacnak, mert a kölcsön garanciájul kibocsátott kincstári bónokból 40 darab még a Banque Belgo-Helvétique birtokában van, ha tehát az összeg esedékessé válik, az ne vehesse fel a pénzt a bónok ellenében, amelyek nem az ő tulajdonát képezik, hanem a román állam tekintése megsemmisítette ezeket a kincstárjegyeket, ha a lejárat napjáig nem kapná azokat vissza. A törvényszék ítéletében kimondta, hogy a Résidence Palacnak joga van a román államtól az egymillió belga frankot behajtani és a deponált kamat megfizetésére is kötelezte a kincstárt. Ezzel szemben a Banque Belgo-Helvétique nem tehetett egyetemlegesen felelőssé ezért az összegért, amellyel nem ő tartozik. Kötelezte azonban a bíróság a Belgo-Helvétique, hogy a még birtokában lévő 103 kincstári bónóból 40 darabot adjon át a Résidence Palacnak, azonkívül pedig 50.000 lej perköltség fizetésére is.

A MASODIK PER

Ezzel azonban csak egyik oldala nyert befejezést ennek a rendkívül érdekes pernek, a mely élesen rávilágít az államkölcsönök bonyolult mechanizmusára és arra, hogy milyen drágák a külföldi kölcsönök, amiket nem fizetnek vissza. A perben szerepel ugyanis a berni Banque Populaire Suisse is, amely ugyancsak a román állam és a Banque Belgo-Helvétique ellen adott be keresetet 1.078.086 belga frank és annak 9,5 százalékos kamata miatt a birtokában levő 43 kincstári bón alapján. Ezekhez a bónokhoz a svájci pénzügyintézet úgy jutott, hogy a Belgo-Helvétique elzárólagosított nála régebben 500 darab egyenként 25.000 frankra szóló kincstárjegyet, az esedékes román kölcsöntörlesztések inkasszállási jogával. Ez a tranzakció 1931. júniusában történt, amikor a román állam még 17.566.666 belga frankkal tartozott a Banque Belgo-Helvétique-nek, vagyis 703-ban nem váltott bón árával, amelyből 500 bón a svájci bank birtokában volt. Az ilfovi törvényszék a svájci pénzügyintézet keresete alapján 1932-ben kötelezte is ítélettel a román államot arra, hogy az esedékes félévi törlesztéseket a Belgo-Helvétique helyett közvetlenül a Banque Populaire Suisse-nek fizesse ki. Az ítélet végrehajtása során a berni bank tévedésből 43 darabbal több bont juttatott vissza a román államnak, mint a kifizetett kölcsönösszeg. Ennek a 43 bónnak az ellenértékéért a Banque Populaire Suisse új pert indított ugy a román állam, mint a Banque-Helvétique ellen. Ebben az ügyben is a másik perrel egyszerre tartottak tárgyalást, amelynek során a román kincstár azt a kifogást emelte, hogy a peresített összeg kifizetéséhez szüksége van a fűthetetlen Banque Belgo-Helvétique hozzájárulásához, miután annak a követelése sokkal nagyobb és a félévenként esedékes annuitásokból a svájci pénzügyintézet csak a birtokában levő bónok arányában részesülhet. A másik pergátló kifogása a román kincstárnak az volt, hogy Románia fel függesztette a külföldi kupon fizetését.

A bíróság most kihirdetett ítéletében megállapítja, hogy a román állam első kifogása az 1932. évi ítélet után tárgytalan, mert abban az állam már kötelezve volt, hogy a félévi részleteket közvetlenül a svájci banknak fizesse ki. A második kifogást a törvényszék azzal az indoklással utasította vissza, hogy az állam nem tudja bizonyítani, vajjon a perbeli külföldi hitelező hozzájárult-e a külföldi kupon fizetésének felfüggesztéséhez. Ezért tehát a román államot a bíróság elmarasztalta. De elmarasztalta a bíróság a Banque Belgo-Helvétique is, amely a perben nem emelt kifogást az egyetemleges felelősség ellen. Az ítélet alapján tehát a román állam és a brüsszeli bank egyetemlegesen kötelesek 1.078.086 belga frankot és 80.000 lej perköltséget fizetni.

A kettős ítélet ugy pénzügyi, mint jogászai közből rendkívül nagy érdeklődést váltott ki.

Izgalmas betörőhajsza Nagyváradon

Nyomorában betört s amikor üldözték, a háztetőről levetette magát az utcára

Nagyvárad, október 25.

Izgalmas betörőüldözés színhelye volt a Gerliczy utcában özvegy Kóvér Istvánné háza.

Szerda reggel a házmester arra lett figyelmes, hogy betörő jár a padlásán. Rendőrt szaladt. A rendőr közeledtére a ház kapujában lesben álló fiatalember — nyilván a betörő cinkosa — futásnak eredt. A rendőr üldözésbe vette őket, de azok gyorsabban voltak és eltűntek. A házmesterrel együtt ment fel a rendőr a padlásra. Alig tett néhány lépést, mikor egyik padlásrekeszből fiatal férfi ugrott elő. Felmászott a létrán, kibújt a tető-

ablakon és mikor látta, hogy a rendőr utánamegy

a magas emeletéről az utcára vetette le magát. Összetört tagokkal terült el az utca közepén.

A kerületi rendőrségre szállították, ahol kihallgatták. Elmondotta, hogy Juhász Gábor, a Győrffy telepen lakó 27 éves munkanélkülivel azonos. Nyomorában szánta el magát a betörésre. Kiss János barátja és egy Gyula nevű ismerőse voltak a segítők. Eppen elkészült a holmik összecsomagolásával és leszólt a társainak, mikor felfedezték. A sulyosan sérült Juhász Gábort a kórházba szállították.

Ki akar meghalni és föltámadni?

Egy kaliforniai tanár médiumokat keres

Kalifornia, október 25.

Cornish dr., Berkeley egyetemének orvostanára, az utóbbi években egész tudományos munkásságát a tetszalottak és halottak föltámasztásának szentelte. A közelmúltban megkezdte a különböző államok kormányzóit azírni, hogy a kivégzett gonosztevők holttestét adják ki neki kísérleti célokra. A professzor kísérleteinek gyorsan híre ment és nem telt bele hosszú idő, két ember önként jelentkezett azzal, hogy a tudomány vértanui akarnak lenni. Az egyiknek nem esett nehezére a vértanúságot elvállalni, mert a 25 éves gyilkost költői halálra ítélték, nem volt tehát veszteni

valója. Az orvostanár azonban mégis visszautasította az ajánlatot, azzal a megokolással, hogy a költői kivégzésnél a delikvens hátréncé olyan sulyos sérüléseket szenved, hogy alkalmatlanná válik a föltámasztási kísérlet céljaira.

A másik önkéntes médium egy 71 éves nyugalmazott rendőrtisztviselő volt, aki viszont azzal utasított vissza a tanár, hogy sokkal idősebb annál, semhogy garantálni tudja nála a százszázalékos eredményt.

Cornish tanárnak eddig be kellett érnie az állatmédiumokkal. Ez év áprilisában, hír szerint, sikerült is neki egy döglött kutyát életre kelteni.

Bigámia

Két asszony harca a szatmári bíróság előtt a szép férfiért

Szatmár, október 25

A fűtetlen törvényszéki teremben mindenki didereg. Apró tyúk-lópások, falusi verekedések vannak műsoron. Az újságíró fázósan ásít és éppen menni készül. De kinn a folyosón visszatartja a valami. Sovány, sápadra puderezett nő sőtál, szinte elvész az elegáns barna bundában. Feltűnik az ilyen elegancia itt a sok guba, hárszékendő között. Mint ahogy feltűnik az a jóarcu, harmincas ur is, aki fekete sziliszkin galléros télikabátban áll a folyosó ablakánál.

— Bigámia — sugja oda ámuló arcomat látva a törvényszéki szolga.

Bigámia. Kettős házasságkötés. Ez már érdekesnek ígérkezik.

A tárgyalás megkezdődik és egyben megkezdődik két asszony és egy ötéves gyermek harca a férjért, az apáért.

A vádlott Cuzdurian Vasile, aki 1924-ben Aradon volt rendőrkormányzó. A csinos fiatalembert nagyon szerették a nők és mindöjük közül legjobban szerette Márton Éva varrónő. Rövid ismeretség

után szerelem fejlődött ki közöttük és Cuzdurian elvette feleségül Márton Évát.

Egy évig éltek együtt és egy év múlva Cuzdurian megértette feleségével, hogy már nem szereti és el akar válni tőle. Meggyeztek és beadták a válókeresetet. De alig telt el egy félév, a házastársak ismét összeköltöztek. És együtt éltek három hónapig.

Három hónap múlva Cuzdurian végleg otthagya feleségét s hazaköltözött a szatmármegyei Ilobára. Itt rövidesen községi aljegyző lett. Ilobán megismerkedett Crăciun Erzsébettel, akit megszeretett és feleségül vett. Annak rendje és módja szerint megszerezte az iratokat és szabályosan házasságot kötött szerelmével.

A házasságból gyerek született, aki most töltötte be ötödik esztendejét.

S most a bíróság felelősségre vonta Cuzduriant kettős házasságkötésért.

A vádlott elmondotta, hogy jóhiszeműen járt el, ugyanis ő Aradon ügyvédre

bizta a válóperre és azt hitte, hogy az ügyvéd azt már elintézte.

Szereti a mostani feleségét, nem akarja félrevezetni és imádja ötéves fiacskáját. Eppen ezért továbbra is velük akar maradni és fel akarja nevelni gyermekét.

Márton Éva vallomása következik. Az asszony izgatottan állott a bírák elé. Nem akarja, hogy Cuzduriant megbüntessék. Csak egyet akar, hogy a férfi térjen vissza hozzá, éljenek ismét együtt mintha misem történt volna. Azért utazott el Aradról Szatmárra, hogy a férjét jobb helétre bírja és hazavigye Aradra. Nem akar lemondani róla.

A második asszony nem jött el a tárgyalásra. Csak vallomását olvassák fel. Ez is azt mondja, hogy nem kéri férjének megbüntetését. Együtt akar élni vele továbbra is, ha másért nem, a gyermekek érdekében. Nem mond le a férjéről.

S a volt rendőrkormányzó-aljegyző, mint hős, vagy talán inkább, mint áldozat til a vádlottak padján.

A volt asszony sóvárgó pillantásokat küld felé. Hivja. Változatlan szerelméről biztosítja.

A mostani asszony el sem jön csak a fiára hivatkozik. A gyerekekre, akit mindketten szeretnek.

Aztán a bíróság ítélt. Nem veszi tekinthető a két asszony forró érzeit.

Törvény van, paragrafus van és pont a törvény pedig öt hónapi fogházbüntetést szab ki az ilyen esetre.

Öt hónapra ítélik hát Cuzduriant, aki megfellebbezi az ítéletet. De mielőtt elhagyja a tárgyalótermet, pár szót mond az Aradról érte jött asszonynak. Nem tudni, mi lesz, melyik lesz erősebb.

S mindennek az az átkozott szépség az oka...

Két tisztviselőt menesztenek Nagyváradon, de azokat is nyugdíjazzák

Nagyvárad, október 25.

A nagyváradai kisebbségi városi tisztviselők nyelvvizsgájának eredményét most hozták nyilvánosságra. Az eredmény meglepően kedvező:

mindössze két kisebbségi városi tisztviselőt buktattak el Nagyváradon.

A két tisztviselőt a fegyelmi bizottság elé küldik. Azelőtt azonban nyugdíjazták őket, úgy, hogy elbocsátásuk esetén is nyugdíj jogosultságukat nem vesztik el. A méltányos elbánás nagy meglepedést keltett.

— Elhalasztották a kolozsvári vasúti műhely munkásai sztrájkügyének táblai tárgyalását. Kolozsvárról jelentik, hogy a tavaly februári emlékezetes kolozsvári vasúti műhelysztrájk ügyében szerdára tüzte ki az ítéltő tábla a tárgyalást. Három tanu nem jelent meg és emiatt a tárgyalást hivatalból kitüzendő időre halasztották.

Négy válogatott mérkőzés közül négyet nyert meg Magyarország az idén és ezzel az egész világon a legjobb eredményt érte el. Mögötte Németország következik (a svédektől szenvedett egy vereséggel), majd Olaszország.

Lemondották a lengyel-román főiskolai atlétikai mérkőzést, melyet e hónap végén rendeztek volna meg Bukarestben.

Ökölvívás

Nem szerdán, hanem csütörtökön este tartják meg az ökölvívó mérkőzést az Astrában, a már jelzett versenyzők részvételével. Brassóban szokatlannul nagy érdeklődést kelt a verseny.

Uzás

A stockholmi fedettuszoda felavatási ünnepségein győzött a magyar vízipóló válogatott. Ezuttal Stockholm csapatát győzték le 3:0 (0:0) arányban. A száztíz méteres gyorsuszásban Csik győzött 39,3 mp. alatt.

Asztali tenisz

Barna magyar világbajnok Romániában túrázik ebben a hónapban, mégpedig október 30-án Nagyváradon, október 31-én Kolozsvárt játszik. Innen cseh, francia, spanyol, majd amerikai turista megy. Franciaországban tömegsport az asztali tenisz. A L'Intransigeant egész szágra kiterjedő versenyén több mint harmincezer iatékos játszott.

SPORT

Labdarugás

A jugoszláv válogatottat hívta meg Budapestre a magyar szövetség november közepére.

Ötszáz lejre büntették meg a Kínzsi csapatát, mert az AMTE elleni mérkőzésen nem gondoskodott megfelelő karhatalomról.

Lengyelország bajnokságát a Ruch csapata nyerte. A döntőben 3:1-re verte a Krakoviát.

Planicka védett vasárnap — ez a cseh sportélet nagy szenzációja, mert már lemondottak a legjobb cseh kapus játékaról, aki hírek szerint, csuzos bántalmak miatt le kellett mondjon a sportról.

A Párisba készülő budapesti válogatott csapat keretét összeállították a legutóbbi formák alapján: Szabó, Vági — Sternberg, Györy, Szemere — Szücs, Seres, Szalay, Turay — Rökk, Sztanicsik, Cseh, Nemes, Toldi, Titkos, Serényi.

Ujpest decemberben két mérkőzést játszik Athénban a görög válogatott ellen. A görög válogatottnak ezek lesznek az edzőmérkőzései a Balkán futballturnára.

„Bindeát őrizetben tartották Kolozsvárt” a Romania ismeretlen „drukkerei” és csak közvetlenül a mérkőzés előtt bocsátották szabadon. Ezt a fantasztikus vádat hangoztatja a Ripensia vezetősé-

ge. Sokkal valószínűbb azonban, hogy Bindea, aki kolozsvári fiú és éppen a Romania játékos, volt ismerőseivel töltötte az időt.

Tenisz

Románia profi teniszbajnokságát Tanasescu Constantin nyerte. A második helyet a trénernek versenyt, Badiu, a harmadikat Ilie Joan foglalta el.

Az osztrák teniszöröslést — egész Európában elsőnek — elkészítette Ausztria teniszszövetsége. A férfiak: 1. Matejka, 2. Barovszki, 3. Metaxa, 4. Artens, 5. Kinzel, 6. Haberl, 7. Decker, 8. Redl, 9. Brosch, 10. Winterstein, a rangsor nagy meglepetése Bavarovszki és Metaxa előkelő és Artens negyedik helyezése, valamint Eifermann kimaradása. A hölgyeknél: 1. Kraus, 2. Winklerné, 3. Wolfné, 4. Grünberger, 5. Neumann, 6. Tischlerné, 7. Walter.

Boroira, Miss Scriven pár nyerte Anglia fedett pályás bajnokságát. 2. Miki japán, Miss King angol. Döntő: 4:6, 6:1, 6:4.

Atlétika

Az idei legjobb magyar diszkoszvető eredményét vasárnap dobta Remezc 48,98 méterrel.

EXOTIQUE
KÖLNIVIZET ÉS PUDERT használ
az előkelő urinó Európa minden fővárosában. —
„BARRITZ” illatszertár készítményei.
EITEL
ILLATSZERTÁR, BRASSÓ.

BOCU SEVER

A volt miniszter, a sok vihar középpontjába került politikusról bizvást elmondhatjuk, hogy „Lippa patrónusa”. A volt miniszter lokalpatriótizmusa olyan erény, amelyet kalaplevéllel kell tisztelni. Pártjának uralomrajutása után Bocu városra léptette elő Lippát, bevezette a villanyt, külsőségeiben a város névhez igazgatta a marosmenti fészket, amelynek nem egy, évtizedek óta húzódo problémáját oldotta meg Lippa előnyére. Ertelhető is, hogy itt orrefelé mindenki Bocu párti. A nemzeti parasztpárt itt egyet jelent Bocu Severrel és személyenként varázsa még ma is olyan hatalmas, hogy a közlegő, — de egyre halogatott — közséi tanácsválasztással kapcsolatosan felmerült a komoly kombináció: a liberális uralom ellenére is, ne legyen-e Bocu Sever Lippa polgármestere?

Bocu az év legnagyobb részét külföldön tölti. Masszív, villaszerűen kiképzett családi kuriája zárt kapukkal, zárt ablakokkal áll a lippai főtéren. Ekörül a villa körül már országos botrányok kavargottak: berendezéséről, amely állítólag fejedelmi pompáról beszél és amelyről azt állították, hogy egyrészt nem igaz uton jutott hozzá tulajdonosa, másrészt pedig, hogy csempészúton került az országba.

A viharok elültek. Bocu lehet levitézlett politikus az országos politika berkeiben, de itthon, szűkebb pátriájában soha. Bocu Sever még ma is possibilities ember Lippán és nyilván az is marad mindaddig, amíg a lippaiak szívéből ki nem veszi a hála érzetét...

Máriaradna

bucsjáráhely. A ferencendi szerzetesek kolostortemplomában elhelyezett és csodatevőnek ismert kegyképhez fűződik Radna nevezetessége: ez az egyszerű, papír-kép egyházi feljegyzések szerint már több ízben művelt csodát. A ferencendiek 1551 óta élnek Radnán, azelőtt Lippán volt kolostoruk, azonban a törökök elűldözték a szerzeteseket, akik a Maros jobbpartjára menekültek és itt alapítottak kolostort. A szerzetesekkel együtt a balparton élő katolikus hívők is a radnai parton telepedtek meg. A szerzetesek sok viszontagságon mentek keresztül. A türelmetlen török elnyomással kapcsolatosan sok feljegyzés maradt, így egyik legérdekesebb hagyomány elbeszéli, hogy egy Stiparich nevű páter a törökök halálra ítélték, mert engedély nélkül kijavította a hegyi kápolnát. A páter azonban elmenekült, gyalog Konstantinápolyba ment, ahol magától a szultántól kért és kapott kegyelmet és engedélyt a kápolna továbbépítésére...

A kegykép eredetéről is írásos hagyományok vannak: hirneve onnan származik, hogy 1695-ben, amikor a törökök felgyújtották a szerzetesek kápolnáját, minden elégett, csupán a papír képet lettek meg sértetlenül az üszkös romok között... Ettől kezdve különös csodatevémények történtek a kép előtt — jegyzik fel az egyházi krónikások... A kegykép híre lassanként országos jelentőségűvé vált: az ország minden részéből zarándokokkal ide a hívők. A zarándokok filléreiből egyre nagyobbra és nagyobbra épült a kegyhely, amely ma már gyönyörűen kiépült. A kápolna helyére azóta már hatalmas kegytemplom épült, amelynek folyosó falain rengeteg igen érdekes fogadalmi kép függ. Így többek között olyan képek is vannak, amelyeken állatvilágban elhullott állatok szerepelnek, körülöttük a kárvalótt család összes tagjai: a képet azért ajándékozták a templomnak, hogy több állat ne hulljon el...

Évente több ezer hívő zarándokol Máriaradnára, a kegyhelyhez, amelynek templomának tetőzete 1925-ben leégett s amelynek helyrehozatalára négy hónap alatt kétféle lej gyűlt össze annak idején... Ezer és ezer zarándok látogatja a kegyhelyet és a zarándokok természetesen nem jönnek üres zsebekkel. Itt élnek, költenek: ebből él a környék. Prózai nyelven kifejezve: idegenforgalmat jelent ma, a súlyos válságos időkben a kegyhely a környék számára és ez az idegenforgalom, amely minden esztendőben igen jelentős, bizony csodálatos módon segíti keresztül a válság nehéz esztendőin Radnát és közvetlen környékét.

És lón világosság...

Máriaradnán győzött a közérdek!

Modern csoda, amelynek nyomán Radna község villanyvilágításhoz jutott

Radna, az országos hírvé bucsujáráhely ismét csoda színhelye volt. Itt, ebben a nagyközségben, ahol a ferencendiek templomában őrzött csodálatos szentképekről annyira csodálatot jegyeztek fel, ismét csoda történt. Modern csoda, különös csoda: Radnán győzött a közérdek a kicsinyes, ostoba politika felett.

Radnán győzött a villany: fényesen és a huszadik század haladását hirdető, hosszú évek harcainak eredményeképpen, Radnára bevonult a villanyvilágítás. És amikor ezt feljegyzik a ma krónikása, a hírlapíró, megírhatja azt is, hogy csodálatos teljesítmény volt, a polgárság felülkerekedő életösztönének csodálatos megnyilvánulása volt az az erő, amely a csodával határos módon áthozta a Maros jobbpartjára a balparton, Lipán már hosszú ideje tündöklő fényes villanyvilágítást...

A radnaiaknak és lippaiaknak nem is kell magyarázni, hogy miért csodálatos az eredmény, amely Radna villanyvilágítással való ellátását jelenti. Radnán és Lippán mindenki tudja, hogy a politikai kicsinyeskedés, az egyéni érdekek és a mult sötétségéhez való konok ragaszkodás milyen ádáz harcot vívott itt a villany bevezetése ellen.

Lippa város már évek hosszú sora óta bevezette a villanyt és akkoriban mindenki azt hitte, hogy minden nehézség nélkül, a legrövidebb időn belül Radna is villanyvilágításához jut. Így diktálta volna azt az ésszerűség, így diktálta volna azt a közérdek. Lippa Aradról, az aradi villamosművektől kapja az áramot, amely így Radnán keresztül huz el. Meg is indult nyomban a kez-

deményezés: villanyt kell szerezni Radnának is...

A községi tanács annak idején megszavazta a villany bevezetését, azonban ekkor felvonult az „ellenzék”. A község lakosságának egy része, mégpedig a politikai szereposztás révén döntő szóval bíró része, harcot indított a villanyvilágítás ellen. Volt ebben a harcban valami szimboliztikus: küzdelem a felvilágosodást jelentő világosság ellen, ragaszkodás a mult sötétségéhez...

Érvek és még súlyosabb érvek hangzottak el a villanyvilágítás bevezetésének szükségességéről. Am mit értek az érvek, mit ért az igaz ész parancsának nyilvánvaló volta, mit ért, hogy a községi tanács megszavazta a villanyvilágítás bevezetését? Semmit. Győzött a politikai életben hangadó akarat: Radna éveken keresztül képtelen volt villanyhoz jutni...

Ez a sötétséghez való ragaszkodás jellemezte éveken keresztül a község ügyvitelének minden megnyilvánulását. És a józan ész diktált mindaddig győzedelmeskedett a párturalom átkos erőszakoskodásának segítségével hatalmason lévő akarat, amíg egy szép napon fel nem ébredt Radna polgársága.

A radnai polgárság felébredt. Néhány hónappal ezelőtt, amikor a községi tanácsválasztás aktuális lett, talpra állottak Radna józan polgárai és politikamentes, egységes „villanyblokkot” alakítottak. Politikamentes községi választói blokk alakult Radnán, amelynek kimondott és határozott célja volt: Radnának végre-valahára meg kell szerezni a villanyvilágítást. Még akkor is, ha pártura-

lommal erőszakká avatott sötét multbakan-csalitáson keresztül kell is gázolni...

És győzött a radnai polgárok öntudatos megmozdulása. Csoda történt Radnán, modern csoda: A „villanyblokk” keresztülgázolt valamennyi, a községi tanácsválasztáson fellépő pártot. A villanyblokk csaknem abszolút többséget szerzett, a maga embereit hozta be a villanyblokk, a villanyblokk által hirdetett új világosság fénykörében győzött a huszadik század, győzött a polgári öntudat. A pártérdekek felett. A pártérdeken keresztül...

Igy történt aztán, hogy amikor az új községi tanács megalakult, akkor a régi átmeneti bizottság elnöke, Vigi Demeter uram ragyogó nyíltszini változással kápráztatta el a radnaiakat, Vigi Demeter elnök ur volt ugyanis hosszú időn keresztül legelkeseredettebb ellensége a villanynak.

És amikor az új alakuló gyűlésen szemben találta magát a község ujjonnan megválasztott, túlnyomó többségű villanypártjával, az elnök ur nyíltszini változás keretében bejelentette, hogy: igenis, szükségesnek tartja a villany bevezetését. A villanyvilágítás minél sürgősebb bevonulását...

Radnán győzött a villany. Győzött a polgári öntudat. A radnai polgárság megmutatta, hogy nemcsak akar, de tud is akarni. Vigi Demeter bíróvá választotta ugyan a községi tanács, de a villanyellenes volt átmeneti bizottsági elnök ezuttal a polgárság akaratát teljesíti: maga intézkedik majd, hogy Radnára minél előbb bevonuljon a villanyvilágítás...

Kisebbségi front...

Talán nincs is ilyen Radnán és Lippán. Megnyugtató tünet, hogy itt, ebben a két marosparti fészeken nem igen ütötte fel fejét a gyűlölködés dudvája nemzetek és vallások között. Nem nagyon ismerik a túlzó nacionalizmust és nem nagyon ismerik a zsidógyűlöletet sem.

Radna még ma is magyarjellegű község, ahol körülbelül egyenlő számban élnek a románok és a magyarok. Nyugodtan, békésen megférnek egymás mellett... Azonban a gyűlölködés minden elkövetnek, hogy kivülről ojták a gyűlölség mérgét a lelkekbe. Körülbelül egy esztendeje, hogy a máriaradnai kegyhelyen vandál rombolást végeztek „ismeretlen tettesek”. A csendőrség letartóztatott egy „kommunista” gépkocsivezetőt — állítólag ő rombolt. A soffőr „beismerő” vallo más tette, azonban a törvényszék előtt kiderült, hogy a beismerés „humbug”, a bíróság az ártatlan embert felmentette. A rombolók pedig a markukba nevetek...

Átlag havonta a fővárosi uszító, heccsajtó, élesebbnél élesebb kirohanásokat intéz a máriaradnai kegyhely ellen, amelyet következetesen „irredenta gyülekezőhelynek” állít be... „Irredenta fészkek ez a Máriaradna” — írják a heclapok, amelyek „erélyes intézkedéseket” követelnek. Szerencsére eddig senki sem vette komolyan a gyűlölködés szószólóinak acsarkodásait és Máriaradnai békésen éldegél bucsujáráhelye körül, amelyhez egy-egy zarándoklat során huszezer hívő is elzarándokol és a zarándokok itt elköltött pénzéből egyaránt jut magyarnak, románnak és zsidónak is...

Lippa erősen vesztett magyar jellegéből. De gyűlölködés itt sem mutatkozik a nemzetiségek között: Radna és Lippa aránylag türethetően megoldották a nemzetiségi kérdést...

„Kölcsönkért” polgármester

Város, ahol nem merik kiírni a községi választást

Ki lesz a lippai polgármester — majd ha választásra kerül a sor...?

Lippai specialitás: Egyre késik a községi tanácsválasztás. Talán az egész országban egyedül Lippa községe nem választotta még meg csupán új községi vezetőségét. Még nem írták ki a városi tanács választásának időpontját és nem is lehet tudni: mikor kerül erre sor...

Érdekes oka van ennek a késedelemnek. Lippán formálisan nem merik kiírni a választásokat. Lippa különlegessége ez valóban — a hivatalos fórumok fáznak attól, hogy a lippai választók az urna elé járuljanak...

A kormánypárt nem érzi magát eléggé erősnek Lippán és már hosszabb ideje tárgyalásokat kezdett a német kisebbséggel: választási paktum révén próbálják biztosítani a választók többségét. Bocu Sever személyi varázsa olyan erős, hogy a nemzeti parasztpárttal szemben hátrétre lesz szükség a választások során. A liberális párt különben

sem rendelkezik valami kitünő garnitúrával: a jelenlegi átmeneti bizottság elnöke például nem is liberális. „Kölcsön kellett kérni” a gogistáktól. A gogisták tábora nem túlzottan erős, viszont értelmeségi-garnitúrája erősebb, mint a kormánypárté.

Szó van arról is, hogy a magyar és német kisebbség közös választási listával indul majd a választási küzdelemben. Ez esetben a győzelem biztos lenne. Azonban minden jel arra vall, hogy ebből semmi sem lesz. A németiség itt sem viseltetik különösebb barátságossal a magyarság iránt, emellett pedig a kormánypárt mindent elkövet, hogy magának nyerje meg a németek győzelmet jelentő szavazatait.

Függetlenül mindettől, mint máshelyütt már megírtuk, egyre komolyabb formában tárgyalják annak lehetőségét, hogy pártokon kívül, mint igaz lippait, Bocu Severt állítsák

a polgármesteri hivatal élére. A terv — bár valószínűtlen, — mégis összeköttetésben áll a realitással. Lehetséges, hogy Bocu a liberális polgármesterséghez juttatják Lippán... De ezt egyelőre, természetesen még nem lehet tudni. Hiszen még a választásokat sem írták ki...

Szenzáció

nem igen adódik Lippa vidékén. Egyik állandó természetű szenzáció az a veszekedés, amely már évek óta húzódik Lugojeanu erdőmérnök és Bacila Lajos volt erdészeti főfelügyelő között. A veszekedés kölcsönös feljelentéssel kezdődött. Bacila feljelentette összes feletteseit és feljelentette a városzerte közkedvelt Lugojeanút is. A vizsgálat tisztázta a feljelentetteket, akik viszontfeljelentést tettek Bacila ellen, akit felfüggesztettek állásából. Bacila és Lugojeanu egyezmen összeszólalkoztak egy járásbírói tárgyaláson, amelyen mindketten tanuként szerepeltek. Lugojeanu megverte Bacilát, aki most már ezért is feljelentette az erdőmérnököt. A járásbíróság azonban jogom önvédelemnek minősítette Lugojeanu eljárását és felmentette az erdőmérnököt... A harc azóta sem ült el. Lippán és Radnán sokat beszélnek a csatározásokról és előreláthatólag a téli esték „szenzációi” ezuttal is a Lugojeanu-Bacila perlekedés egyes mozzanatai lesznek...

Adóbehajtás

Természetesen Lippán is, Radnán is állandó panasz tárgya az adók nyomasztó volta és azoknak kiméletlen behajtása. Hol szeretnek adót fizetni az emberek? És hol eléggé kiméletlen az adóbehajtó közeg? Még ha az lenne, még akkor sem lennének soha megelégedve ezekkel a köztisztviselőkkel. Hát még így, hogy igazán, jóakarattal sem mondhatnánk el rójuk, hogy keztyűs kézzel bánnak velünk...

Fellendült a sportélet Lippán

Most épül a Lippa-város adományozott területen az új shi-pálya, amelyet a város az Infratirea sportegyesületnek adományozott. Az Infratireának egyebként csak a neve kimondottan román: egyaránt támogatják, szeretik és pártolják a lippaiak vallásra vagy nemzetiségre való tekintet nélkül.

**Szülők felelősek gyermekeik-
egészségéért.**

Szoktassa gyermekeit, hogy reggel és este dezinficiálják szájukat és torkukat.

Minden anya megijed ha arról hall, hogy egy ismerős családban a gyermek valamilyen lárványnak esett áldozatul. De félelem és ijedség nem elegendő! Hatásos szereket. Kell ellenük felhasználnunk.

**HYPEROL FRISS
superoxydot ad Önnek!**

Gyermekek és felnőttek, akik reggel és este superoxyddal öblögetik torkukat, meg vannak védve mindenféle ragályos betegséggel szemben. De hogy a superoxyd valóban hatásos legyen, **frissnek** kell lennie. A legegyszerűbb és legolcsóbb mód, hogy **friss** superoxydhoz jussunk, a következő: tegyen egy tablettát Hyperolt egy fél pohár vízbe, vagy kamillateába.

Őn és gyermekeit öblögtessék szájukat minden reggel Hyperollal és védve lesznek a bacillussal és betegségekkel szemben!
Gondoljon arra, hogy egy jó, hatékony fertőtlenítőszer sem nyelni, sem pedig mint egy bombát, a szájban szétolvasztani nem lehet.

**FRISS superoxyd
HYPEROL**

ből készítve, a legjobb fertőtlenítőszer és nem mérgező

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Kiss tubus 10 tablettával 30 lej
Nagy tubus 20 tablettával 47 lej
Cedeon Richter - Budapest - készítménye

Szerkesztői üzenetek

Dr. K. V.-né. Versei általában kezdetlegesen, szokványosan. Számtalanszor megírtuk, hogy vasárnapi mellékletünk szűk terén csak olyan versenek adhatunk helyet, amelyek gondolatban, meglátásban, átérzésben, tehát mondani és kifejezni valóban vagy a kifejezés módjában újat, jellegzetesen időszerűt s mindenképpől megkapót nyújtanak. Csak ilyen költemények jöhetnek számításba. Közlés szempontjából. Agyoncsépett, érzélgős témák és formák ma már senkit sem érdekelnek. Négy verse közül az „Ősz van“ a legfigyelemre méltóbb, mert őszintén és közvetlenül hat s nyilván eredeti. Nem utánérzés és nem más visszhangja. Ezt közölnénk is, ha versszerűbb volna, azaz formailag tökéletesebb, biztosabb, erőteljesebb. A jó vers — formai szempontból és a klasszikus meghatározás szerint — „az emberi szellem fegyelmezett és művészi kifejezése érzelmi és ütemes, ritmikus nyelvezet által.“ Az igazán jó és modern vers ugyan még ennél is több, de amíg valaki hines tisztában tudatos, vagy ösztönös intuíció révén a költészet alapvető lényegével sem, ne áltassa magát és tartson igényt a nyomdafestékre. Ezt nem annyira Önnek, ki-azelőtt Önnek mondjuk, akiknek említett verse elárul bizonyos, bár egészen kiforratlan tehetséget a versírásra, hanem inkább mind azoknak, akik az önkritika leghalványabb jele nélkül valóságos elárasztanak mostanában bennünket díltáns termékekkel s azt hiszik, hogy ami itt-ott rimel, vagy érzélgős, vagy szépszávu, máris vers. Nem, — jó modern verset írni még a vitathatatlan tehetségnek sem könnyű. Legalább olyan nehéz, mint egy közsobrot művészién kiforogni úgy, hogy pontosan azt fejezze ki, amit kell, se többet, se kevesebbet, ne legyen dagályos, sallangos, hanem fegyelmezett, egységesen frappáns, tömören egyszerű s mégis kímélt. Mert ebben áll a művészet! — Egyéb-ként próbálja újra írni az „Ősz van“-t lük-tetőbben s főleg szebb magyarsággal, tehát költőbben.

F. Gy., Marosvásárhely. Levele megérkezett s hogy választ eddig nem kapott, annak oka az, hogy az az ur, aki ügye elintézését szíves volt vállalni, közben elutazott és csak 1-2 nap múlva tér vissza. Nehány napos szíves türelmét kérjük, a választ, ígéretünkhöz képest, megadjuk.

Felelőszerkesztő: Kocsis Béla

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGÉNY

Írta: TAMASI ARON

Elnéztem sokáig a káprázatot s amikor éreztem, hogy több csodálatot már nem tudok magamba fogadni, akkor egyszerre eszembe jutott édesapám és az a gondolat hasított végig a szívemen, hogy ezt neki nem tudom megmutatni soha! Anyyira rámsújtott ez a gondolat, hogy először telj lett könnyekkel a szemem, azután pedig meg kellett ragadnom a Gáspár bácsi karját, hogy el ne essem.

— Elszédültél? — kérdezte Gáspár bácsi.

— Apám jutott eszembe... — vallottam meg neki az igazat, mire ő átölelte a vállamat és azt mondotta, hogy ne búsuljak, mert ő is elégszer érezte és érzi, hogy mit jelent az ember életében az anya és az apa.

— Az én anyám meghalt... — mondtam neki csendesen.

— Az enyim is meghalt, mind a kettő — felelte ő.

Erre sokáig hallgattunk, majd megerősítettem magamat, sóhajtottam egyet, felnéztem Gáspár bácsira és így szóltam:

— Tudja-e, hogy erre a mennyországra mit mondana apám?

— Mit?

— Azt mondaná, hogy eléggé pislálkol.

Nevettem is azon, hogy mit monna apám, de könnyes szemmel nevettem. Gáspár bácsi is éppen úgy nevetett, biztosan igaz szívéből, de azért is talán, hogy vigasztaljon engemet és lássam, hogy megosztja velem a mennyi tényben a hazai könnyeket.

Igy indultunk el visszafelé és nem beszélünk egészen hazáig semmiféle Otthon megnéztem a fehér zacskóban a földet és kértem az Istent, hogy az én földemnek becsületet szerezhessek ebben a ragyogó és véghetetlen országban is.

Azután mingyárt le akartam feküdni, de Gáspár bácsiék magukhoz hívtak, hogy a jövődöt illetőleg egy kicsit beszéljünk. Engemet azonban az a sokminden, amit ennek a napnak a folyamán láttam, de különösen a tancsoló leány s a mulhatatlan fény, ugy kifárasztottak volt, hogy a beszélgetés javában meg sem indult, s én bóbiskolni kezdtem. Engedelmesen belátták, hogy csak áment

tudok már mondani s szépen lefektettek. Most a vonatok is roboghattak, ahogy jól esett nekik, mert az álom nem ismert urat önmagán kívül.

Reggel is nehezen keltem fel, mert a tagjaim nem kívántak fickándozi, mint máskor. Az a furcsa gondolat keringett folyton a fejemben, hogy nem is igaz ez az egész Amerika, csak egyedül az igaz, hogy szép és kies erdélyi hazámot elvesztettem. Nagyon szomorú és nehéz volt a lelkem s a kávét is nagy és fáradt merengések között ittam meg. Teréz néni észrevette rossz állapotomat és azzal vigasztalt, hogy ezen mindenkinek át kell esni, aki Amerikába jön. Mert egyrészt órási világ ez, ami hajszás életivel és tündöklésével először megláttja az embert, másrészt pedig a levegő is egészen más, mivel itt három oldalról tenger környékezi a várost. Helyénvaló és okos beszédjével öntött annyi kedvet belém, hogy apámat és a többi otthon maradt jótevőimet magam elé idézzem és előttük amerikai szöszölő legyek. Ki is jelentettem Teréz néninek, hogy most nagy levélírás lesz, mert annyi levelet fogok írni, hogy Csikcsicsóban és Kolozsváron a levélhordók egyedül nekem fognak dolgozni. Teréz néni azt mondta, hogy ők is üdvözlőket küldk mindenkinek, ismeretlenül is; azokivül pedig azt is megírhatom, hogy hétfőtől kezdve, ami holnapután lesz, már dolgozni is fogok és hetenként legalább husz dollár fizetésem lesz. Ebből megértettem, hogy ő és Gáspár bácsi már elterveztek velem kapcsolatosan valamit, de most nem kérdezősködtem, hanem leszaladtam a boltha s tíz perc múlva már egy paksaméta levélpapírossal és kópertával tértem haza.

— Hogy kérted? — csodálkozott Teréz néni.

— Ahogy kell! — feleltem neki. — Még azt is megkérdeztek, hogy Amerikának melyik részén születtem?

Teréz néni jókedviben bátor amerikai vállalkozónak nevezett engem, de a levelekben csakugyan az voltam, mert legalább kormányzó legyem, aki úgy ismerje és dicsérje Amerikát, ahogy én ismerem és dicsértem azokban a levelekben! (Folyt. köv.)

Vigyázat!

Egy kipróbált gyógyszer reumánál és végtagmerevedések esetében a Sloan's Liniment gyorsan és biztosan hat. Pár csepp ebből a gyógyszerből, a fájdalmas részre elkenve, felfrissíti a szervezet természetes ellenálló képességét. Aonnal friss vér járja át a test bereg részeit és egy kellemes melegség jelzi a fájdalomcsillapító hatást. Még ma tegyen egy próbát.

SLOANS Liniment

Csak eldörzsölni és a fájdalom alább hagy!
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Egy üveg ára 60 Lei.

ELEKTROTECHNIKAI

ZSEBKÖNYV

1934-İK ÉVI KIADÁS

Írta: Molnár János oklevéles gépészmérnök. Tartalmazza a gyakorlatban előforduló összes elektrotechnikai ismereteket. — 370 oldal 460 ábrával. — Ára 264 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Brassó, Kapu-utca 56-58

A Párisi Divatlap október havi száma megérkezett, ára 20 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-

Engelné

közvetítési iroda

HÁZAK, TELKEK, üres- és butorozott lakások részére Brassó. HENTES-UTCA 6 szám. Telefon 401. — Erikezés naponta 8-10 és 2-6 óráig.

SENZACIOS KÖNYV A GYÓGYÍTÓ TUDOMÁNY CSODÁIRÓL!

Hipnózis-gyógyimód a szervi és lelki betegségeknél

Írta: Dr. Völgyesi Ferenc főorvos.

A tartalomjegyzékből:
Az emberi lélek titkai és az emberi szervezet. — Óserők az emberi lélekben. — Kuruzslás és orvosi tudomány. — Tuberkulózis és hipnotizmus. — A rákbetegség. — Az idegesség gyógyítása. — Levél a lourdesi csodahelyről. — Gyomor- és belbajok. — Mi a hipnotizmus? — „Gyógyíthatatlan“ betegségek gyógyítása. — Szervi szivbajos egyén terhesége, szülése, hipnotizmus segítségével. — Egy különös eset a hipnotikus fogyasztó és álmatlanság ellenes kurák közül. — Impotencia gyógyítása hipnózissal. — A hipnózis jelentősége szív- és asztmabetegségeknél. — Alkoholizmus gyógyítása hipnózis segítségével. — Hipnózis és szuggestió a bibliában. — Hipnózis csodái az orvostudomány szolgálatában. — Színyvomás, halálfélelmek, álmatlanság, szédülés, bűnöző hajlam, stb., stb., biztos gyógyítása hipnózis gyógyimód utján.

Mindenkinek, ki az emberi test és lélek titokzatos összefüggéseit megismerni akarja, aki „gyógyíthatatlan“ betegségére biztos gyógyulást akar találni, el kell olvasnia ezen művet.

A roppant értékes, érdekesítően megírt vaskos mű ára csak 120 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó Kapu-utca 56-58.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Víziturbinát keresünk megvételre cca 20 méter esésre 100 liter másodpercenkénti vízmennyiségre. „Mercur“ cég Hatéj. 15651

Diót, dióbelet, mézet, mákot és babot ajánl Vincze József, Alba Julia. 15621

Kilyénben eladó 1 hold terület, házhelynek való. Egyben vagy parcellákban. Érdeklődni: Vass Máriánál Kilyén. 15742

Allást nver

Iparvállalat keres azonnali belépésre fiatal tisztviselő-(nő)t perfekt gép- és gyorsíró, nyelvtudással. Ajánlatokat „Szorgalmás“ jellege alatt a brassói kiadóhivatal továbbít. 15634

Litográfia keres elsőrangú transzportőrt. Schimon, Brassó, Str. Crucii 6. 15749

Allást keres

Önállóan dolgozó ügyes cukrászségéd állást keres. Soós Ándor Brassó, Calea Junilor 1. 15731

Házasság

36 éves mérnök iparvállalkozó megnősülne. Leveleket „Becsületes“ jellegre a Brassói Lapokhoz kéretnek. 15747

Bukarest

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel 12-2, 5-8-ig. Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11.

Roth pensio. November 1-re teljes komforttal ellátott elegánsan butorozott szoba, teljes ellátással két személy részére mérsékelt áron kiadó Bukarest, Str. Alexandru Lahovari 33. I. em. 21089-b

„Lombard“ Str. Sf. Jonică 11 legmagasabb áron vásárol aranyat és ékszert. Pénzt folyósít azonnal bármire. Állami osztálysorsjegy eladási iroda. 21038-b

Elsőrendű magyar és francia konyha diéta előírás szerint, kívánatra házhöz szállítva. Roth Pensio, Bukarest, Str. Alex. Lahovari 33. I. em.

ARANYAT, aranyfogat (koronát) továbbá ezüst pénzérméket vásárolok. Eskenázy Bukarest, Str. Zarafi 12. (Prin Lipsca) 21069-b

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

A CLUJI Weisz Fivérek SZÖRME SZALON FIOKJÁT Bukarestben,

Strada Sft. Ionica 6 szám, I. emelet, Teatrul Național MŰGÖTT TALALJA. — Telefon: 308/20.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.